

ВІСНИК ФЕРМЕР УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА ГАЗЕТА АСОЦІАЦІЇ ФЕРМЕРІВ
ТА ПРИВАТНИХ ЗЕМЛЕВЛАСНИКІВ УКРАЇНИ

№ 13 - 14 (503-504)
1-31 ЛИПНЯ 2021 року

ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА 2021: ВИКУП ФЕРМЕРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ НА ПІЛЬГОВИХ УМОВАХ. АНАЛІЗУЄМО ПЕРШІ КРОКИ...

Ринок землі запущено... В тому числі надана можливість фермерським господарствам викупити на пільгових умовах свою землю, а вірніше землю, надану їм державою у постійне та довічне користування. Умови прописані, алгоритм для фермерів зрозумілий. Чи зрозумілий він для місцевих ОТГ, бо все тепер залежить від них, будемо бачити та аналізувати вже найближчим часом.

А поки про це детально на сторінці 4.

НА ПОЛТАВЩИНІ ВІДКРИЛИ ПЕРШУ СІМЕЙНУ МОЛОЧНУ ФЕРМУ

Кількість ферм в проєкті «Сімейні молочні ферми» досягла 102. Серед нових учасників вже є представник Полтавщини.

Зазначається, що в липні до всеукраїнського проєкту долучилось господарство Голяченко В'ячеслава Віталійовича, яке знаходиться в селі Хрипки, Зіньківського району Полтавської області. Наразі тут знаходиться ферма на 30 стійломісць з поголів'ям на 19 корів. Проте в планах родини розширити господарство до 50 стійломісць.

Крім господарства на Полтавщині, в липні була відкрита сімейна молочна ферма у Львівській області – Госпо-

дарство «Бойківчанка» у селі Тисовиця, Самбірського району, Львівської області стало ювілейним, десятим, учасником проєкту на Львівщині. Сімейна молочна ферма утримує 15 корів, проте власники планують розширити господарство до 20.

Новини Полтавщини.

«НЕМАЄ ЗБУТУ? ПРИЙМАЙТЕ ГОСТЕЙ!» ВАЛЕРІЙ ПЕТРОВ ПРО ВИЖИВАННЯ В НОВИХ УМОВАХ

Січень 2021 запам'ятається виноробам України малоприємною новиною: скасуванням ввізних мит на імпортований алкоголь. Крім того, за розпорядженням Кабміну підвищилися мінімальні ціни на ігристі вина. Сьогодні виноградарі і винороби, особливо дрібні виробники, намагаються встояти на вельми хиткому ґрунті, до загальної нестійкості додаються нововведення, зміст яких не завжди зрозумілий. Наш співрозмовник Валерій Петров - відомий в Україні виноградар і винороб.

Матеріал на сторінці 7.

ПРОГНОЗУЮТЬ ЗБІЛЬШЕННЯ ВАЛУ ЗЕРНА. А ПОГОДА ЗАПЕРЕЧУЄ...

Більшість фахівців прогнозують рекордний врожай у поточному році, однак показники, які вказують експерти, доволі сильно різняться.

Який стан насправді читайте на сторінці 3

СУПУТНИКОВИЙ ІНТЕРНЕТ ВІД ІЛОНА МАСКА?

SpaceX націлилася покрити всю планету супутниковим інтернетом Starlink. Компанія обіцяє, що це станеться до вересня 2021 року. Так що ж буде, коли працює супутниковий інтернет?

Матеріал на сторінці 5.

ПРАВИЛА ДЛЯ ТИХ, ХТО ПОТРАПИВ У ДТП

Чи можна застрахуватися від ДТП? Навіть найсумлінніші водії та обережні пішоходи розуміють, що під час дорожнього руху їх можуть спіткати неприємні пригоди з непередбачуваними наслідками. При цьому нерідко українці не досить обізнані щодо того, як мають діяти в разі ДТП, щоб мінімізувати і наслідки, і максимально захистити свої інтереси.

Матеріал на сторінці 10 у Правовику.

ДІАЛОГ НА МІНІСТЕРСЬКОМУ МАЙДАНЧИКУ

На черговому з'їзді АФЗУ фермери обрали своїм Президентом Віктора Гончаренка. Цей доволі молодий, але досвідчений керівник добре відомий в Асоціації й за її межами. Його відданість фермерській справі сумніву не підлягає, але тепер до нього придивляються прискіпливіше: як новий Президент розпочне свою каденцію – словами чи справами. Слід віддати йому належне: з усіх можливих варіантів обрав найскладніший, від якого значною мірою залежатиме стратегія й тактика АФЗУ та перспективи фермерського руху в сучасних умовах.

1-й віце-президент АФЗУ
Віктор Шеремета

Як розповів Віктор Григорович нашому кореспонденту, вони разом із першим віце-президентом АФЗУ Віктором Васильовичем Шереметою 23 червня зустрілися з Міністром АПК Романом Лещенком та його заступником Тарасом Висоцьким. Ходили до міністерства не з поклонами, а з пропозиціями разом налагоджувати фермерське життя в умовах так званого ринку землі та різного роду надуманих чиновниками викликів.

Президент АФЗУ Віктор Гончаренко

Як зазначив В. Гончаренко, приємно було, що зустріч розпочалася рівно о 15-й, як і домовлялися, а тривала доти, доки сторони обговорили всі заплановані питання. А було таких чимало, причому

важливих не тільки для фермерів, а й для держави.

Головним процесом, навколо котрого, ще не розпочатого, вже відчувається неабияке занепокоєння, залишається так званий ринок землі. Адже зараз навіть офіційна статистика ООН визнає, що понад 1 мільярд людей сьогодні голодують або принаймні систематично недоїдають. Чи не опинимся й ми серед цих вічних жебраків? Звичайно, 37 чи навіть 40 мільйонів українців «розчиняться» в статистичному мільярді населення планети, але де закінчується статистика і настає людське горе? Тому сторони без жодних суперечок погодилися, що земельні питання в Україні повинні вирішуватися виключно з метою покращення добробуту українців, а не якихось інших претендентів на нашу землю.

Міністр АПК Роман Лещенко

Представники АФЗУ підняли питання стосовно земель постійного користування, колись виділених державою своїм громадянам для створення фермерських господарств. Міністерство пропонує модель, згідно з якою держава надасть тим фермерам, які обробляють згадані землі, можливість викупити їх на пільгових умовах: внести на визначений державний рахунок завдаток 10% від суми кадастрової оцінки землі, з 1 липня підписати вже розроблений і переданий у всі ОТГ типо-

вий договір і отримати землю в розстрочку до 10 років і з гарантією, що ніхто й ніколи не зможе цю землю пускати далі в обіг. Президент АФЗУ вважає, що такі умови фермерам підходять, а початкова сума – підйомна.

Окремо обговорили питання про землі історико-культурного призначення. Наразі їх в Україні багато, причому не всі обраховані, і далеко не всі в належному стані. Здебільшого такі ділянки не обробляються, відтак перетворюються в розсадники карантинних бур'янів. Якщо уряд не знайде справжніх господарів цих земель, єдиним виходом може бути їх відчуження на користь держави. А вже вона нехай надасть ОТГ відповідні повноваження, щоб надалі земля охоронялася, оброблялася і приносила прибуток фермерам і державі.

При обговоренні Концепції реалізації державної політики у сфері розвитку сільського господарства та сільського розвитку України до 2030 року сторони наголосили на безсумнівній важливості цього документа і домовилися разом втілювати в життя його постулати. Взагалі, на думку В. Гончаренка, розмова вийшла вдалою, бо співрозмовники прагнули відвертості й шукали можливості для конструктивного діалогу.

Багатох фермерів непокоїть перспектива впровадження закону (поки що це проект) № 3743, стосовно вагового контролю врожаю «від поля до току». Якщо це заради запобігання перевантаження зерновозів, як у законі 3742, тут фермери завжди підтримають, бо нам наші дороги потрібні справними. Якщо ж кожному дрібному фермеру доведеться оснащувати своє господарство спеціальними дорогими вагами, то така ініціатива досить сумнівна. Уявіть собі картину: в розпал жнив фермер вивозить із поля кілька машин збіжжя, і на кожну транспортну одиницю мусить виписати товаро-транспортну накладну, вказавши в ній масу зерна з похибкою не більше 5%. У фермера немає можливості зважити зерно на полі, тому він їде до хлібоприймального підприємства, а вже там йому зважать і він заповнює документи. Всі ці маршрути ляжуть на собівартість врожаю, а зрештою й на вартість українського хліба.

Довелося співрозмовникам ще раз зачепити дратівливу тему – про ліцензування зберігання паливно-мастильних

Заступник міністра АПК
Тарас Висоцький

матеріалів у кожному фермерському господарстві. Тим, у кого немає ліцензії, загрожує штраф до 500 тисяч гривень. Така сума і для великого сільгоспвиробника не подарунок, а дрібного фермера просто знищить. Ми запросили Міністерство до співпраці з метою цей порядок переглянути, звільнивши від необхідності мати сертифіковані АЗС дрібних і середніх фермерів. А далі нехай компетентні служби розбираються – кому було вигідно цю дурницю запроваджувати.

Пропозицію АФЗУ щодо співпраці з Укрдержфондом підтримки фермерських господарств міністр підтримав, надалі основні програми підтримки фермерів повинні йти через Фонд. За його запевненнями, Міністерство готове йти назустріч фермерським господарствам, насамперед новоствореним. Фермерам-початківцям із молоді, віком до 35 років, буде передбачатися державна допомога, а також новоутвореним фермерським господарствам до 3-х років з часу заснування. Особливої уваги потребує тваринництво, тому пріоритети будуть визначатися з урахуванням першочергової допомоги саме таким господарствам, ними можуть стати сімейні ферми.

Міністр та його заступник висловили побажання, щоб фермери долучилися до грантових програм підтримки. Це справа нова, тож до неї міністр запропонував підключити радочі служби, профільні ЗМІ, зацікавлені господарства.

Висновок: Діалог із міністерством можливий, взаєморозуміння є, працювати можна й потрібно.

Записав Володимир Ярошенко

РОЗПОВІДАЄ ПРЕЗИДЕНТ АФЗУ

Віктор Гончаренко зовсім недавно обійняв посаду Президента Асоціації фермерів та приватних землевласників України. Своїми враженнями про перший місяць президентської роботи він поділився з нашим кореспондентом, відповівши на кілька запитань.

Кор.: Шановний Вікторе Григоровичу! Які Ваші перші враження від президентства?

В.Г.: За місяць роботи склалися неоднозначні враження. Шквал звернень, неперервний потік інформації та нав'язливих порад і скарг... Всю інформацію дуже не просто охопити, а тим більше переварити. Багато часу займає процес встановлення зв'язків та знайомств.

Початок роботи на посаді Президента співпав з відкриттям так званого ринку землі, який викликав поживавлений рух у суспільстві. Сотні дзвінків від ЗМІ, про надання коментарів стосовно земельних новачок і прогнозів. Також щоденні чисельні дзвінки від фермерів з усіх кутків України. Дехто з розумінням ставиться до ситуації, а дехто ображається, що Президент Асоціації не може на цьому жити, приїхати до них у село і допомогти поділити межі чи примирити з місцевою владою чи то сусідом. Багато поступає корисної інформації, а багато і пустої нав'язливої. Всі наполегливо радять, що і як робити! І в кожного своя правда.

Кор.: Чи вдалося вже сформулювати

реальну дирекцію АФЗУ, з визначеними обов'язками й посадовими окладами?

В.Г.: Виконавча дирекція працює в попередньому складі, в звичайному режимі, а надалі її формування буде скориговане засіданням установчої Ради АФЗУ, яке буде проведене після належного юридичного оформлення всіх необхідних процедур у юстиції.

Кор.: Якою Ви бачите стратегію і тактику Асоціації на період своєї каденції: з ким дружимо, з ким боремося, до якої мети прямуємо?

В.Г.: Стратегія на весь період моєї каденції, полягатиме в тому, що ключовою і основною фігурою, для якої створена Асоціація є і буде залишатися фермер і дрібний приватний землевласник-селянин. АФЗУ буде виконувати свою основну функцію і призначення, захищати права та інтереси своїх членів, згідно статутних норм. Є в планах поглибити розвиток і розширення фіксованого членства в АФЗУ. Для фіксованих членів Асоціації будуть надаватися певні переваги і першочерговість вирішення їхніх питань та відстоювання їхніх інтересів. Вважаю неправильним питання, чи виправдало

себе фіксоване членство? На фіксованих членах тримається АФЗУ.

Кор.: Якою бачиться сьогодні проблема сімейних ферм? Це проблема не тільки АФЗУ, а державне питання. Про це Вам доведеться постійно нагадувати можновладцям. Чи готові вони слухати?

В.Г.: Сімейне фермерство – це питання виживання села і сільських жителів. Крім того, питання продовольчої безпеки країни. Цивілізований світ тримається на сімейних фермерських господарствах... Звичайно, що це питання, в першу чергу, має хвилювати керівників держави. На жаль, цього не розуміють можновладці, та складається враження, що в їхньому розумінні цієї категорії людей не існує, або можновладці про них не знають. Ніби вони живуть на іншій планеті, або живуть в інших світах. Навіть не приховують відношення «елітної» влади до сільських жителів та дрібних господарників, як до людей другого сорту. А сало їдять!

Стосовно планів перебудови АФЗУ, в тому числі реанімації низових її ланок, фактично знищення так званого децентралізацією, домовилися поговорити іншим разом, коли Президент отримає рішення розширеного засідання Ради Асоціації.

Записав Володимир Ярошенко

ЗБІР
ІНФОРМАЦІЇ
ПРО РЕАЛЬНИЙ
СТАН ВИКУПУ
ФЕРМЕРСЬКИХ
ЗЕМЕЛЬ

Асоціація фермерів та приватних землевласників України з метою виявлення, систематизації та вирішення проблем під час реалізації Закону України № 552 від 31.03.2020 р. (про обіг земель), в частині викупу фермерами земель постійного користування, звертається до голів обласних та районних Асоціацій, голів фермерських господарств з проханням повідомити реальну картину стану оформлення купівлі фермерами земельних ділянок постійного користування, практичні перешкоди, кількість осіб, яким відмовили, назви ОТГ, типові причини відмови, якщо такі мають місце.

Інформацію необхідно надіслати на електронну адресу АФЗУ farmasuk1@ukr.net, або зателефонувати на номер АФЗУ:

098 - 228 - 48 - 19.

Президент АФЗУ В.Гончаренко

ПЕРШ НІЖ ДІЯТИ, НЕОБХІДНО ЗРОБИТИ АНАЛІЗ СТАНУ АСОЦІАЦІЇ!

Зміна керівництва будь-якої організації, а тим більше, якщо вона відбувається в процесі демократичних виборів, передбачає певні позитивні зміни в її майбутній діяльності. Не відразу, як правило новий керівник бере «тайм-аут», як мінімум на один місяць, аналізує, в якому стані організація, де негатив, а де позитив, що потрібно міняти, що відновлювати, а де запроваджувати щось нове.

На жаль, від нашого звітно-виборного з'їзду АФЗУ пройшло вже наба-

гато більше місяця, але ні першого, а ні другого особисто я не бачу... Навіть враження складається таке, що нічого не помінялося, і ніякого з'їзду і не було! А може й дійсно не було?

Але ж був, сам у ньому приймав участь, навіть голосував проти обрання минулого президента АФЗУ Миколи Стрижака «Почесним президентом АФЗУ». Голосував проти – бо це суперечить статуту АФЗУ (почесним президентом може бути лише президент Асоціації, який «відпрацював» два тер-

міни на цій посаді), а до того ж, вибачте, - не заслужив цього звання Микола Іванович (це підтверджує відсутність на з'їзді делегатів 8 областей України).

Сподіваюся, що у нового президента АФЗУ Віктора Гончаренка стане сили та бажання «розгребти авгієві конюшні» та навести лад у роботі організації, а особливо її первинних організацій, районних та обласних, переформатувати їх роботу на основі нового адміністративно-територіального поділу.

Зі свого боку, як член Ради АФЗУ, хочу запропонувати напрацювання по подальшому розвитку фіксованого членства (що може бути основою для програми діяльності АФЗУ на наступний період) – «Основні принципи фіксованого членства АФЗУ». Прошу розглянути та висловити свою думку з цього, можливо запропонувати якісь зміни чи доповнення.

Член Ради АФЗУ
Михайло Данкевич

ПРОЕКТ

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ФІКСОВАНОГО ЧЛЕНСТВА АФЗУ

Фіксоване членство АФЗУ започатковане для створення сприятливих умов діяльності фермерських господарств, відстоювання їх інтересів перед контролюючими органами та органами влади, юридичного захисту та охорони фермерського бізнесу, надання вільного доступу до передових агротехнологій, аграрних та фінансових ринків, програм державної підтримки, комунікацій з вітчизняними та зарубіжними ринками праці, ефективного проведення дозволів та відпочинку.

Головним критерієм фіксованого членства є принцип чесного ведення аграрного бізнесу, взаємодопомога та підтримка, партнерська надійність та добросовісність, соціальна відповідальність та патріотизм.

Фіксовані члени:

- дотримуються чинного законодавства України та уникають будь-яких його порушень;
- дотримуються принципів добросовісної економічної конкуренції та цивілізованих взаємовідносин з учасниками аграрного ринку;
- поважають права своїх контрагентів та партнерів по бізнесу, керуються у своїх відносинах з ними принципами рівності, добросовісності та розумності;

- у повному обсязі виконують свої ділові та договірні зобов'язання;
- будують відносини з владою, місцевими органами самоврядування, соціальною сферою на основі ділового партнерства та підтримують свою репутацію на високому рівні;
- підтримують рівень довіри до членів АФЗУ особистим прикладом та високою діловою репутацією;
- спряють впровадженню нових, ефективних принципів діяльності фіксованого членства з метою економічного та фінансового розвитку його членів;
- сприймають принцип добровільності та справності сплати членських внесків як основи ефективної діяльності системи фіксованого членства.

Напрямки діяльності АФЗУ для фіксованих членів:

- інформування через всі засоби комунікації (Інтернет, газета «Вісник Фермер України»), в т.ч. і мобільний додаток фіксованих членів про важливі події, зміни в законодавстві, фінансові питання, то що;
- надання повного спектру юридичних консультацій та послуг з охорони аграрного бізнесу, захист від рейдерських атак та захоплень, навчання бухгалтерів господарств щодо запобігання рейдерству,

- крадіжок та шахрайства у господарствах;
- надання бухгалтерських консультацій, проведення навчань для бухгалтерів та голів фермерських господарств;
- організація семінарів, конференцій та навчань на різні аграрні теми, проведення днів поля;
- обмін інформацією про гравців аграрного ринку, недобросовісних партнерів, рейдерів, шахраїв;
- організація поїздок за кордон з метою відвідування аграрних виставок, фермерських організацій, площадок та аукціонів сільськогосподарської техніки та обладнання;
- укладання угод з комерційними підприємствами, виробниками та продавцями техніки, обладнання, ПММ, ЗЗР, добрив та насіння про надання знижок фіксованим членам АФЗУ;
- заключення угоди з провідним банком України про сприятливі партнерські відносини з фіксованими членами АФЗУ;
- заключення угоди з однією з провідних страхових компаній України про надання послуг фіксованим членам АФЗУ на пільгових умовах при страхуванні техніки, врожаю, життя та здоров'я членів фермерських господарств та родин;
- створення аналітичного центру ринку продукції та послуг АПК та надання

- інформації фіксованими членами АФЗУ на безоплатній основі, а іншим зацікавленим суб'єктам на основі оплати;
- ведення інноваційних аграрних блогів;
- створення «Аграрного центру зайнятості» для випускників ВНЗ аграрного напрямку, з метою забезпечення фіксованих членів АФЗУ кваліфікованими кадрами;
- організація поїздок за кордон з метою навчання та стажування працівників фермерських господарств та випускників аграрних ВУЗів;
- проведення регулярних засідань Ради АФЗУ з метою вирішення нагальних питань фіксованих членів АФЗУ, напрацювання пропозицій для виконавчих та законодавчих органів, проведення дозволів;
- проведення культурно-масових заходів для фіксованих членів АФЗУ;
- відновлення проведення виставки «Фермер України» та Конкурсу на краще фермерське господарство України;
- безкоштовна передплата фіксованих членів АФЗУ на газету «Вісник Фермер України»

Михайло Данкевич,
Ел. пошта: farmexpro@ukr.net
тел. 044 – 501 – 78 - 23.

ПРОГНОЗУЮТЬ ЗБІЛЬШЕННЯ ВАЛУ ЗЕРНА. А ПОГОДА ЗАПЕРЕЧУЄ...

Так, наприклад, за прогнозами ННЦ «Інституту аграрної економіки», валовий збір зернових і зернобобових культур у 2021 році складе 70,7 млн т, що на 8,8% перевищить показник попереднього року (65 млн т) і стане другим рекордом після

2019 року.

Вчені зазначають, що збільшення валового збору відбудеться переважно внаслідок отримання рекордних врожаїв озимої пшениці — на рівні 28,5 млн т і озимого ячменю — 3,95 млн т, а також

збільшення валового збору кукурудзи на зерно з 29,8 млн до 31,1 млн т.

Обсяги виробництва озимих зернових збільшаться на 15,9% в порівнянні з торішніми результатами. При цьому зростання ярих зернових очікується на рівні 3,1%, а зернобобових — 8,7%.

А от Українська зернова асоціація у своєму прогнозі оцінює майбутній сукупний урожай зернових та олійних культур на рівні 96,25 млн т. Урожай пшениці в асоціації оцінюють у 27,7 млн т, кукурудзи — 35,5 млн т, ячменю — 8,2 млн т, соняшнику — 16,56 млн т.

Але якась дивна виникає статистика — всі аналітики, що мають відношення до великих зернотрейдерів і відповідно зацікавлені у зниженні закупівельної ціни у фермера, говорять про великий врожай, понижуючи тим самим ту ж ціну. А от ніхто не хоче брати до уваги погодні реалії на початку жнив: дощі, зливи, буревії, «виложені», неначе пов'язані у снопи масиви пшеничних ланів та залиті водою

ячмінні покоси. Та й нині мочить майже кожен день ...

За інформацією з господарства півдня Херсонської області, навіть за умови непоганого «валу», продовольчої пшениці в господарстві не має — лише фуражна!

То ж рано в фанфари бити, та ціну збивати!

Разом з тим експерти наголошують, що валовий збір ріпаку в Україні у 2021 році може стати мінімальним за останні 4 роки. Відповідно до оновлених оцінок, аграрії зберуть 2,4-2,5 млн т, що на 6% менше за торішній показник.

Таке зменшення урожаю обумовлено скороченням посівних площ під культурою (-21% до показника 2020 року), але певною мірою буде компенсовано очікуваним збільшенням урожайності (+11%). Хоча це теж під питанням.

Михайло Данкевич

ОГОЛОШЕННЯ

Головам обласних АФЗ, Членам Ради АФЗУ

17 серпня 2021р. о 10 год. 30 хв. відбудеться засідання Ради АФЗУ, просимо прийняти участь, а також внести пропозиції до порядку денного!

Порядок денний засідання Ради АФЗУ (проект)

1. Про реалізацію рішень звітно-виборного з'їзду АФЗУ та розподіл функціональних обов'язків заступників Президента АФЗУ та членів Ради АФЗУ.

2. Про розбудову АФЗУ (організаційну структуру, активізацію осередків, співпрацю з комерційними структурами, тощо).

3. Перші кроки в реалізації Закону України про обіг земель № 553 від

31.03.2020 р. (стан та роль фермера) в частині придбання фермерських земель постійного та довгочасного користування.

4. Про сплату внесків.

5. Різне.

Президент АФЗУ В.Гончаренко

ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА 2021: ВИКУП ФЕРМЕРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ НА ПІЛЬГОВИХ УМОВАХ. АНАЛІЗУЄМО ПЕРШІ КРОКИ...

31 березня 2020 року Верховна Рада ухвалила Закон України № 552-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення». Дата набуття чинності цього закону — 1 липня 2021 р. Тож фактично це означає, що ринок землі в Україні офіційно вступив в дію і українці (фізичні особи) мають право придбати землю та стати її власником. Юридичні ж особи отримують це право лише з 2024 року.

Окрім того, 28 квітня 2021 року на засіданні Верховної Ради України у другому читанні та в цілому прийнято законопроект № 2194 «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин», який реформує систему управління у сфері земельних відносин, зокрема в частині пільгового викупу фермерами земельних ділянок, що отримані ними на праві постійного користування, довічного успадкованого володіння, а також, які переоформили ці права у право оренди землі.

Що передбачають «пільгові умови»?

Право на пільговий викуп можна реалізувати з 01 липня 2021 року у відповідності до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» від 31 березня 2020 року № 552-IX.

Пільговими умовами передбачено:

- набуття у власність без проведення аукціону;
- викупна ціна — на рівні нормативної грошової оцінки ділянки;
- можливість розстрочки викупного платежу на 10 років;
- отримання права власності після сплати 1-го платежу.

Цей викуп буде відбуватися через територіальні громади, в межах яких знаходяться відповідні землі.

Хто має право на «пільгові умови»?

Право на пільговий викуп земельних ділянок мають громадяни України, які набули земельні ділянки для селянського (фермерського) господарства:

- на праві довічного успадкованого володіння землею (1991 рік);
- на праві постійного користування (1992 - 2002 роки);
- та з 2002 року переоформили такі права у право оренди землі.

Підстава для реалізації права

ПРОЕКТ ТИПОВОГО ДОГОВОРУ ПРО ПІЛЬГОВИЙ ВИКУП ЗЕМЛІ

Примірний договір купівлі-продажу (викупу) земельної ділянки для ведення селянського (фермерського) господарства в порядку пункту 6-1 Розділу X Перехідних положень Земельного кодексу України розроблений МінАПК (з правками. Внесеніми представниками АФЗУ).

ДОГОВІР КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

Місто, село, селище

Ми, що нижче підписалися, сільська (селищна, міська рада, районна державна адміністрація), далі – Продавець, та громадянин України _____, якому належить на праві постійного користування (право довічного успадкованого володіння або праві оренди) земельна ділянка, що була надана йому для ведення селянського (фермерського) господарства, далі – Покупець, на підставі пункту 6-1 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України склали даний договір про таке:

1. Предмет договору

1.1. Продавець продав, а Покупець купив (набув у власність) земельну ділянку площею ____ га для ведення фермерського господарства з кадастровим номером ____ (далі – Земельна ділянка).

1.2. Земельна ділянка перебуває у комунальній (державній) власності, повноваження щодо розпорядження цією Земельною ділянкою належать Продавцю відповідно до земельного законодавства України.

1.3. Земельна ділянка була надана Покупцеві у постійне користування (довічне успадковане володіння) на підставі рішення _____ від «__» _____ № ____.

Право постійного користування (довічного успадкованого володіння) Земельною ділянкою було переоформлене у право оренди відповідно до пункту 6 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України «__» _____ р.

1.4. Місце розташування земельної ділянки _____.

1.5. Земельна ділянка використовується Фермерським господарством _____, засновником (членом) якого є Покупець.

2. Ціна договору і умови оплати

2.1 Продаж земельної ділянки провадиться за ціною нормативної грошової оцінки на день укладення договору, яка

становить ____ тис. гривень, та здійснюється з розстроченням платежу на строк 10 (або менше – потрібне зазначити) років шляхом перерахування коштів на рахунок відкритий у територіальному органі Державного казначейства України. Ціна продажу є незмінною до моменту сплати Покупцем усіх платежів.

2.2. Перший платіж у сумі _____ тис. грн. Покупець здійснює протягом 3-х днів з моменту укладення цього Договору та його нотаріального посвідчення.

2.3. Після внесення першого платежу Покупцем нотаріус вносить до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно запис про перехід права власності на Земельну ділянку до Покупця та реєструє заборону на відчуження Земельної ділянки Покупцем до повної сплати її вартості.

2.4. Наступні платежі Покупець здійснюватиме щорічно до початку наступного року розстрочення платежу у розмірі _____ тис. грн. Покупець має право достроково сплатити ціну Земельної ділянки.

3. Обов'язки сторін

3.1. Продавець продав, а Покупець купив за даним договором земельну ділянку, вільну від будь-яких майнових прав і претензій третіх осіб, про яких в момент складання договору Продавець чи Покупець не міг не знати.

4. Розгляд спорів

4.1. Всі спори, котрі можуть виникнути з даного договору, вирішуються шляхом переговорів між сторонами, а у разі неможливості вирішення спорів шляхом переговорів — у судовому порядку.

5. Зміни умов договору та його розірвання

5.1. Зміна умов Договору або внесення доповнень до нього можливі за згодою Сторін або за рішенням суду у випадках,

на викуп «пільгових умов»

Право на викуп землі мають створені (зареєстровані) селянські (фермерські) господарства або фермерські господарства, на підставі:

- державного акту на право довічного успадкованого володіння землею;
- державного акту на право постійного користування землею;
- договору оренди ділянки, якщо право оренди набуто шляхом переоформлення права постійного користування до 2010 року;
- заяви землекористувача про викуп земельної ділянки, поданої до відповідної ради громади.

Викуп земельної ділянки

Після отримання дозволу відповідної ради громади на викуп земельної ділянки:

1. Необхідно замовити у сертифікованого інженера-землевпорядника виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості).
2. Інженер-землевпорядник погоджує зазначену документацію з органами влади та передає її державному кадастровому реєстратору для реєстрації ділянки та присвоєння їй кадастрового номеру.

3. Для отримання витягу з кадастру з відомостями про земельну ділянку фермер звертається до ЦНАП із заявою про надання витягу з кадастру та витягу з технічної документації про нормативну грошову оцінку ділянки або замовляє ці витяги онлайн через «Публічну кадастрову карту».

4. Для викупу ділянки подається заява до ради громади. До неї додаються такі документи:

- витяг із кадастру про земельну ділянку;
- витяг із документації про нормативну грошову оцінку ділянки;
- державний акт на право довічного успадкованого володіння землею, право постійного користування землею або договір оренди землі.

5. Рада громади приймає рішення про продаж ділянки, обраховує її вартість та готує проект договору про викуп.

6. Договір підписується сторонами та посвідчується нотаріально.

7. Фермер сплачує 1-й платіж за земельну ділянку.

8. Нотаріус реєструє право власності фермера на земельну ділянку в Державному реєстрі речових прав.

За інформацією: <https://khoda.gov.ua>

"__" _____ 202_ р.

була надана Покупцеві на праві довічного успадкованого володіння;

- договору оренди Земельної ділянки - у випадку якщо Земельна ділянка була надана Покупцеві на праві постійного користування або на праві довічного успадкованого володіння, яке було переоформлене у право оренди землі;
- витягу з Державного земельного кадастру з відомостями про Земельну ділянку;
- витяг з документації землеустрою про нормативну грошову оцінку Земельної ділянки, який є розрахунком ціни Земельної ділянки;
- рішення відповідного органу влади про продаж Земельної ділянки Покупцеві.

7.2. Цей Договір і документ про сплату першого платежу вартості Земельної ділянки є підставою для проведення державної реєстрації права приватної власності Покупця на Земельну ділянку.

7.3. Договір складений у трьох примірниках, які мають однакову юридичну силу, перший з яких зберігається у Продавця, другий – у Покупця, а третій - у справах нотаріуса _____.

8. Адреси, банківські реквізити та підписи сторін

Продавець

Покупець

Підписи сторін

Продавець

_____/_____/

Покупець

_____/_____/ М.П.

СУПУТНИКОВИЙ ІНТЕРНЕТ ВІД ІЛОНА МАСКА?

Важливо розуміти, що є три глобальні технології. Є провідний інтернет, інтернет пов'язаний з мобільним зв'язком, а є інтернет супутниковий.

Ці технології в різних місцях мають свої переваги. Якість проводового інтернету у великих містах завжди краще — він надійніший, дешевіший і має велику пропускну спроможність. У місцевостях із середньою щільністю населення мобільний інтернет, безумовно, має економічні переваги. Встановлюється базова станція і покривається відразу якась умовна площа. Звичайно, не уникнути проблем з покриттям — мобільний інтернет менш надійний.

Супутниковий інтернет хороший для покриття дуже великих територій. Фактично він дає гарантоване покриття всієї планети в ті місця де немає веж стільникового зв'язку. Хоча теж залежить від погоди і може не працювати, наприклад, під час грози або сильного дощу.

Супутниковий інтернет в основному був приватним особам недоступний. Зараз все зміниться. Для запуску роботи компанія Starlink має намір розгорнути на навколоземній орбіті 12000 супутників. На цей момент запущено біля 1800 супутників і система працює в тестовому режимі. У минулому році Ілон Маск заявляв, що тестування Starlink в Європі почнеться в лютому – березні 2021 року. Але на сьогодні Starlink працює тільки в 11 країнах, включно зі США, Канадою і Австралією.

Конкуренція між провайдерами

У найближчому майбутньому супутниковий інтернет не зможе конкурувати з мобільним або проводовим. Супутниковий буде завжди дорожче через обмеження за частотним спектром і складності з радіопередачею. Економічно це невигідно. Це дуже складна і дорога технологія. Зараз його ціна близько \$100 на місяць. Наприклад, в Європі проводовий інтернет коштує близько \$30 – 50 на місяць, це в два рази дешевше, ніж супутниковий. Різниця в ціні для України ще більше — у нас хороший якісний проводовий інтернет коштує до \$10. Крім того зараз багато хто користується інтернет-телефонією — це великий обсяг інформації з функцією Time Shift і його теж дорого передавати через супутник.

Супутниковий інтернет хороший для тих місць, де взагалі немає ніякого зв'язку. Наприклад, ви можете забратися на Говерлу, де немає вежі стільникового зв'язку і відправити звітти фото мамі. Однак для цього доведеться тягнути з собою супутниковий термінал. У віддалених селищах, де немає ніякого зв'язку, він буде працювати добре.

Таким чином питання лежить у площині ціни: провід — дешево і багато, супутник дорожче в 2 – 5 разів і менше, але зате скрізь і без обмежень.

Протистояння

Глобалізація світового інтернету пов'язана з фільтрацією трафіку. Наприклад, в Китаї зафільтрована величезна кількість ресурсів, а підключення супутникового інтернету розкриває можливості для отримання нефільтрованого контенту. Умовно кажучи, в країнах, в яких накладено вето на велику кількість інформації тепер можна буде вільно користуватися Google і читати українські медіа. Це новий виток протистояння «Фільтр — Антифільтр».

Історія з таким протистоянням завжди приблизно однакова. З винаходом гармат фортеці перестали будувати не тому що неможливо побудувати стіну, яку не пробиває гармата. А тому що побудувати

стіну в тисячу разів дорожче, ніж побудувати гармату. Та ж історія з фільтрацією в інтернеті. Вводити обмеження — стратегія від початку економічно програна — можна витратити багато грошей, але перемогти в цій війні не можна.

Наприклад, Китай вкладає \$30 мільярдів у будівництво системи фільтрації, а потім хтось винаходить штурмовину в десять разів дешевше, щоб все зламати. Тому державам, які хочуть обмежувати контент, доведеться дуже сильно вкладатися в ці розробки. Поки Китай намагається регулювати інтернет наземний, а тут ще таке злочиство з космосу — інтернет від Ілона Маска.

Інші країни вже неодноразово напівофіційно висловлювали невдоволення проектом Starlink, вважаючи його порушенням свого суверенітету. Це нагадує війну СРСР з «Голосом Америки», коли боротьба з іноземним мовленням на території Союзу велася за допомогою глушилок. Інформаційну війну можна виграти тільки в інформаційному полі. Технології тут можуть відігравати тільки допоміжну роль.

Конкуренція в космосі

Разом з тим, проекти, подібні Starlink, будуть з'являтися і в майбутньому, і в інших країнах. Про аналогічні проекти вже заявляють цілий ряд компаній.

Як би там не було, супутниковий інтернет від Ілона Маска впевнено охоплює все більше країн та територій.

Інформаційна довідка

Проект Starlink створений в США компанією SpaceX під керівництвом Ілона Маска (Офіційний сайт - www.starlink.com). Перший пуск тестових пристроїв відбувся в лютому 2018 року. А вже в травні 2019 року за допомогою ракети Falcon 9 на низьку навколоземну орбіту були виведені перші 60 супутників.

Станом на початок липня 2021 року на орбіті перебувало 1659 супутників. Всього запущено 1735, частина з них - тестові зразки і прототипи. Всього здійснено 30 запусків за допомогою ракети-носія

Falcon-9. Всі – успішні.

Реалізація проекту

На даний час вже розпочався прийом попередніх замовлень з усього світу. Для потрапляння в чергу на підключення, потрібно внести передоплату в розмірі \$ 99.

Жителі США і Канади, Великобританії та Німеччини, які раніше зареєструвалися на сайті Starlink, отримали запрошення підключитися на комерційних умовах. Наступні країни - Греція (острови), Австралія, Нова Зеландія, Франція.

Деяким користувачам вдалося підключитися до мережі навіть за межами офіційних зон покриття. Наприклад, в Манчестері в Великобританії і на території національних парків США.

Перший доступний пакет Starlink називається Better Than Nothing Beta (Краще, ніж нічого, бета-тестування). Швидкість передачі даних може коливатися від 50 Мбіт/сек до 200 Мбіт/сек.

Затримки – від 15 мс до 40 мс. Зв'язок може пропадати на деякий час. Рекорд швидкості - 649 Мбіт/сек - встановлено 15 червня в Мюнхені, Німеччина, користувачем Twitter під ніком @awlrx.

Вартість підключення та комплекту обладнання - \$ 499. Місячна абонплата - \$ 99.

26 червня в своєму твіттері Ілон Маск повідомив, що кількість активних користувачів досягла «стратегічно важливої межі» в 69 420 чоловік.

У червні Starlink покриття всю поверхню Землі. Але технічно ще залишаються зони, в яких не завжди можна зловити сигнал супутника. Офіційне повідомлення про 100% покритті поверхні нашої планети очікується у вересні 2021 року.

Як (і коли) можна підключитися до Starlink

Для цього потрібно перейти на офіційний сайт SpaceX і заповнити форму-запит. Є три обов'язкові умови:

- потрібно вказати свою точну адресу, місце, де ви збираєтеся використовувати термінал. Поки всі підключення розглядаються, як стаціонарні
- обов'язково внести передоплату в розмірі \$ 99. Гроші зарахують як абонплату, коли прийде ваша черга купувати комплект обладнання.
- потрібно вказати свою електронну пошту (вона буде служити ідентифікатором вашого облікового запису) і оформити заявку протягом 15 хвилин. Якщо протягом цього часу гроші не надійдуть на рахунок Starlink, всю процедуру доведеться повторити з самого початку.

Хоча ви вносите передоплату, компанія не гарантує вам, що ви взагалі отримаєте комплект обладнання. SpaceX заявляє, що кількість підключень для кожного географічного регіону - строго обмежена. Пріоритет отримають ті, хто першим подав заявку.

Чи можливо підключитися в Україні?

При спробі реєстрації з України, ви по-

бачите повідомлення "Starlink is targeting coverage in your area in 2022. Availability is subject to regulatory approval. Orders will be fulfilled on a first-come, first-served basis". ("Старлінк планує покрити вашу територію в 2022 році. Доступність є питанням отримання дозволу від місцевого регулятора. Заявки будуть оброблятися за принципом" хто першим прийшов, той першим отримає ", - ред.). Вам запропонують завершити реєстрацію та внести передоплату. Аванс в розмірі \$ 99 буде зарахований на баланс клієнта відразу після підключення. Цю суму зарахують як абонплату за перший місяць використання. Коли і якщо ви отримаєте запрошення і купите комплект обладнання.

При подачі заявки потрібно вказувати свою точну адресу - аж до номера будинку. Вводити його потрібно англійською мовою, в американському форматі. Наприклад: Shevchenko Ave, 8, L'viv, L'viv'ska oblast, Ukraine, 79000

Не переживайте, як тільки ви почнете вводити перші літери назви вулиці, система сама почне пропонувати вам варіанти. Якщо не знайдете свій будинок, то можна скористатися так звані "Плюс Кодом" (Plus Code). Це система запису географічних координат, яка використовується в сервісі Google Maps. Щоб дізнатися Плюс Код свого будинку, потрібно:

- відкрити сервіс Google Maps на комп'ютері;
- знайти свій будинок (або потрібне місце) і клікнути по ньому, натиснувши ліву кнопку миші;
- внизу екрана з'явиться інформаційне вікно з фотографією і географічними координатами;
- клікайте на координати, зліва відкриється інформаційна панель;
- у ній другим пунктом, відразу за піктограмою з п'яти точок, розташованих хрестом, буде вказано ваш Плюс Код. Щось на зразок RX9P + N7. Ці цифри і потрібно вказувати в полі «адреса» в формі реєстрації на сайті Старлінк.

Станом на жовтень 2020 року вся територія України повністю входить в зону покриття Starlink. Якість прийому сигналу - на рівні штату Вашингтон. Але ще немає жодної наземної базової станції і Національна комісія не надала Starlink дозвіл на використання радіочастот.

Інформаційна довідка

У червні 2021 року SpaceX подала заявку в FCC (американський регулятор радіочастотного ринку) з проханням дозволити тестування терміналів нової моделі. Новинка буде мати не одну, а відразу дві антени. Але вони квадратної форми і значно менше за розміром, ніж у "Dishy" (так користувачі називають першу модель терміналу).

Якщо випробування пройдуть успішно, і якщо компанії вдасться налагодити виробництво обладнання на власному новому заводі в Техасі, то можна очікувати зниження вартості комплекту абонентського обладнання. Значить, не потрібно буде так довго чекати підключення.

ЯКІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ?

Таке питання щоразу постає перед бажаючими пов'язати свою долю з працею на землі. На нього фактично відповідають кожного аграрного сезону досвідчені фермери-господарі. Отож ми поцікавилися їхньою думкою.

Тетяна Донченко, асоційований член Полтавської обласної асоціації фермерів і приватних землевласників, Полтавський район: «Якщо через всеукраїнський референдум не буде відмінений закон про продаж землі, то розвиток фермерського руху втрачає свої великі можливості. Земля повинна залишатися в розпорядженні об'єднаних громад, які надаватимуть її у користування бажаючим на ній господарювати. Так відбувається, наприклад, у Німеччині, Франції та в інших європейських державах. Молода людина з відповідною освітою і бажанням працювати на землі звертається, щоб отримати земельний пай (наділ). Мінімум, вважаю, має бути 15-20 га, щоб можна було розпочати діяльність. Через кілька років, коли людина покаже себе як господар, вона зможе отримати кредити на пільгових умовах для придбання техніки. За таких умов молодь не виїжджати за кордон, щоб працювати на якогось німецького чи польського фермера, а господарюватиме на своїй землі, на себе. Можливо, матиме можливість створювати робочі місця для інших людей. Так розвиватиметься фермерський рух.

Обов'язковою умовою його розвитку є й розвиток переробки. Такі законодавчі ініціативи колись були, але не отримали відповідної підтримки. Приміром, на певній місцевості працює кілька або кілька десятків фермерів, які займаються майже одним напрямком. Вони можуть об'єднатися і за державні кредити, кредити з місцевого бюджету на пільгових умовах (від 1 до 3%) отримати кошти на створення переробки. Розумію, якщо здаватиметься лише сировина, вони матимуть мінімальні доходи, бо велика вага обробітку землі в цій вартості, добрив, засобів захисту рослин, багато всього чого треба вкласти і в землю, у свою роботу, щоб отримати результат. А переробка створюватиме додаткову вартість і, відповідно, фермери й наймані працівники більше отримуватимуть прибутків і більші сплачуватимуть податки місцевій громаді. Це надасть можливість розвиватися селу.

Розвиток фермерства вбачаю не тільки у вирощуванні зернових та олійних культур, а у розвитку городництва. Йому на сьогодні мало приділяється уваги. Дрібні фермери можуть займатися овочівництвом. До речі, Полтавська область може себе забезпечувати на 100% ранньою екологічно безпечною й доступною за ціною городиною. А для цього потрібно зацікавити сільгосппроизводителів».

Олена Тонкошкура, голова Козельщинської асоціації фермерів та приватних землевласників «Відродження Полтавщини», голова ФГ «Чаус»: «Фермерський рух має перспективи розвитку в Україні. Вважаю, агрохолдинги усю землю не скуплять, за-

лишаться і дрібним фермерам. А нам, фермерам, потрібно об'єднуватися в асоціації і самим себе підтримувати, відстоювати свої інтереси. У сучасних умовах мають бути асоціації та фонди підтримки фермерства, адже без державної підтримки – нікуди. Складно доводитися працювати. Посівна іде повним ходом, а ніяких державних програм підтримки фермерів не реалізовано. Тільки обіцяють, що будуть якісь компенсації, а поки що... Додає оптимізму лише власний характер та сподівання на те, що наша Україна – держава усе-таки аграрна – і колись державні мужи задумаются, що треба комусь працювати, а не всім виїжджати в Польщу на заробітки.

Розвитку фермерства сприятиме і переробка сільгосппродукції. Якщо зацікавлені у сировині пропонуватимуть гідну ціну, фермери не користуватимуться послугами перекупників і працюватимуть безпосередньо з переробниками».

Павло Пашенко, власник ФГ «П. М. Пашенко» Гадяцького району: «У фермерства перспектив розвитку немає. Нещодавно Верховна Рада прийняла закон про відкриття ринку продажу землі з 1 липня. Чого ми стояли на мітингу в Полтаві під стінами облдержадміністрації? Ми ж сподівалися, що буде хоч якийсь розвиток! Чого Ізраїль не продає землю? У Туреччині навіть у горах фермери вручну обробляють ґрунт і годують усю сім'ю. А в нас родючі землі! А що коїться?! Де порядок? Що в нас роботи немає? У нас її непочатий край. Наші ж можновладці лише думають, як гроші вкрати, і Президенту шепочуть поради люди, зовсім далекі від сільського господарства. Вони просувають лише особисті, політичні, а може, й антидержавні питання. Усе, наче як спеціальне робиться».

Ігор та Людмила Авраменки, засновники СФГ «Соляна» Лохвицького району: «Бачимо перспективи розвитку, особливо тваринництва м'ясного напрямку, якщо нас підтримуватимуть на державному і місцевому рівні. До речі, зараз хороші державні підтримки, діє обласна програма розвитку та підтримки агропромислового комплексу. У деяких ОТГ у своїх програмах закладають навіть підтримку розвитку фермерів, зокрема відшкодування закупівлі племінного матеріалу, вирощування органічної продукції. Важливу роль у розвитку фермерства відіграє і робота Полтавської обласної дорадчої служби, яка озброює нас необхідною інформацією. При нашій ОТГ немає служб, котрі б надавали компетентні консультації фермерам. Нові горизонти для розвитку фермерства відкриває і вітчизняна переробка сільгосппродукції. А взагалі, доля фермера – в його руках та організацій, які забезпечують його інформацією та сприяють розвитку фермерства».

Георгій Яременко, голова ФГ «Яременко» Козельщинського району: «Я вже років 30 фермерую і бачу перспективи розвитку. Усе-таки підтримка фермерства в Україні ще

існує, необхідно правильно господарювати і вчасно подавати документи. Два роки тому компенсація по кредиту за придбання техніки була 40%, зараз 25%. Не можна сказати, що держава кинула нас напризволяще. Хотілося б, щоб подібна програма діяла і щодо придбання насіння.

Розвитку фермерства сприятиме і кооперація, як у Німеччині чи Польщі. На сьогодні її підтримка в Україні дуже хороша: 90% компенсує держава, 10% – члени кооперативу. Але свідомість фермера ще «недоросла» до того, що треба кооперуватися. На словах усі «за», а коли конкретно до діла... Отож нам ще не допекло. У моєму фермерському господарстві в обробітку залишилися 65 га. Маю три трактори, але стільки не потрібно. Якби був у кооперативі, техніка заробляла б мені гроші і комусь би допомагала. У кожного по 3 трактори, по 2 комбайни, і кожен сам по собі. Значить, ми багаті фермери, якщо не хочемо об'єднуватися.

Я за ринок землі, тільки він має бути цивілізованим. Земельна ділянка має залишатися у розпорядженні територіальної громади. Хай бажаючий продає земельну ділянку, але місцевим господарям, які живуть у громаді. Практично відходять у вічність пенсіонери, які отримували земельні ділянки. Якби був ринок, вони б продали, щоб мати кошти на придбання ліків чи вкрай необхідного.

Треба ворушитися й заявляти про себе, щоб держава казала: у нас фермерський рух є. Лихо фермерів у тому, що вони в різних партіях. А де ви бачили, щоб Аграрну партію очолював ректор університету культури Михайло Поплавський? Є таке в іншій державі. А чого ми не в одній із вами партій – фермера?! Тоді був би лад. Наші депутати відстоювали б інтереси фермерів у місцевих, обласних і центральних органах влади».

Микола Кривич, голова ФГ «Лан» Диканського району: «Відчуваю, що цього року буде не до спокою в прямому сенсі цього слова. Буде шквал питань та протиріч за землею, за свої права. Моя думка така. Мільярди років створювалася земля не нами, а Богом і природою. Розуміємо, дороги назад немає щодо його відкриття. Але цей продаж потрібно наводити в правильне конструктивне русло. Якщо людина хоче продати свій пай, то його має купити державний земельний банк, а вже потім надати в оренду місцевим жителям, які мають бажання працювати на землі. Інакше, якщо не буде в держави землі, то й держави не буде».

Ірина Маслівець, голова ФГ «Воля 2», голова Шишацької асоціації фермерів: «Безперечно, фермерський рух має чимало перспектив. По-перше, фермери – це люди села, вони тут живуть і працюють. Їм небайдужа доля малої батьківщини. Велику увагу ми приділяємо підтримці садочків, шкіл, лікарень та інших закладів інфраструктури, допомагаємо літнім людям та взагалі усім тим, хто

потребує. Фермери надають людям роботу на селі. Виконують почесну місію – працюють на землі, засівають дорідні зерна і вирощують хліб. Якщо не буде фермерського руху, село просто вимре. Сьогодні всі говорять про відкриття ринку землі. Ми категорично проти. Нам обіцяли, що даватимуть кредити. Їх нам зараз не дають, то що можна говорити про потім. Ми вирішили взяти участь у програмі по кредитуванню, але вже більше місяця тільки те й робимо, що товчимося у цій системі: то той не такий папірець, то інший... У нашого фермерського господарства чимало пайовиків – це літні люди. Вони нас просять, аби ми їх захистили, бо не хочуть продавати свою землю, і нас закликають нікому її не віддавати. Звичайно, є ті, які мають бажання продати свої паї через скрутне становище, хворобу, але їх лише 10%. Є ті, яким фермери під свою відповідальність йдуть на поступки і наперед виплачують кошти за оренду на 5-10 років. Сьогодні фермери сподіваються тільки на себе і на своїх колег. Ми підтримуємо один одного і з посівною, і з технікою, і в жнива. Особисто мені не покинути цієї справи і рухатися тільки вперед сил додає моя родина. А яка насолода, виїшовши в поле, вдихнути його особливий, ні з чим не зрівняний аромат».

Олександр Гавриленко, голова Диканської асоціації фермерів, голова ФГ «Ворскла»: «Вірно, бо ми – невинуваті оптимісти, що перспектива фермерського руху в Україні є. Але якою вона буде – це питання. Відкриють із липня ринок землі і що далі? Це зараз для нас незрозуміла, а подекуди небезпечна тема. Ми не можемо спрогнозувати і щось на перспективу говорити. Як би там не було, нам потрібно сіяти і збирати хліб. Тому з настанням перших теплих днів ми вийшли в поле. Посівна цього року – холодна, пізня і з дощами. Кожна погожа днина на вагу золота. Зі свого боку ми зробили все і в оптимальні строки виконали комплекс весняно-польових робіт. Зараз робимо посходовий догляд за посівами. Ми – учасники програми кредитування фермерів. На мою думку, це дієва програма, яка має право на життя. Хочеться, щоб держава спростила ведення обліку для фермерів. Нам думати треба про поле, а не про податки».

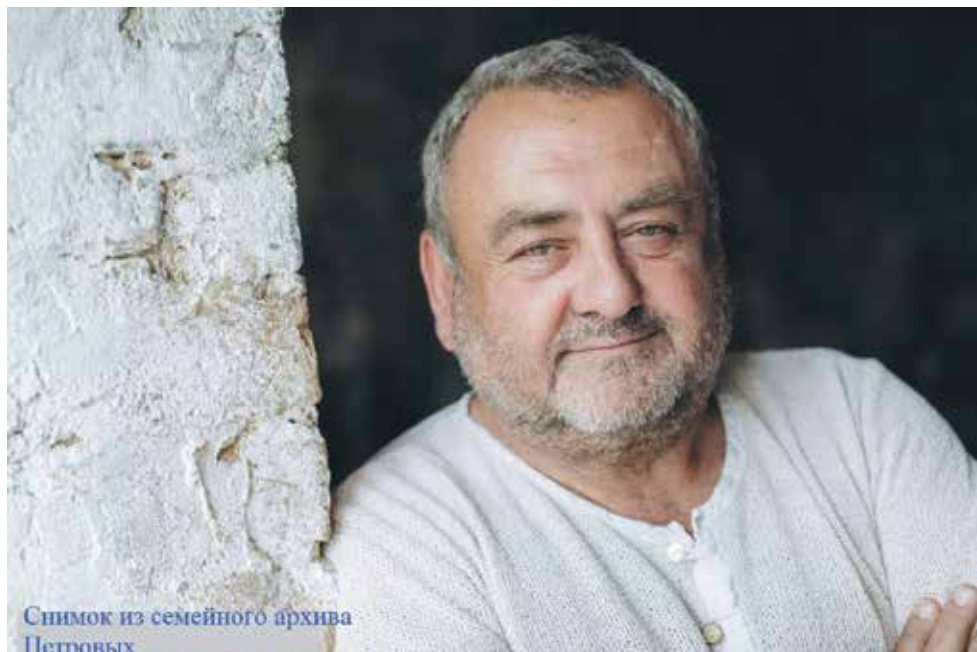
Катерина Філіпенко, голова СФГ «Світло» Великобагачанського району: «Сьогодні фермерам, як ніколи, потрібно гуртуватися, аби відчувати міцне плече одне одного. Інакше, на кого нам сподіватися? Звичайно, хотілось би, щоб держава нам більше допомагала. Раніше було Міністерство аграрної політики, потім його ліквідували. Парадокс! Як аграрній країні бути без профільного міністерства? Зараз знову його відновлюють. Як буде далі, подивимось. Тільки уявіть: 30% чорноземів знаходяться в Україні. Ми по золоту ходимо! Але цього не цінимо. Через це фермери виживають самотужки, а держава нам належної уваги не приділяє. Тим паче, на порозі відкриття ринку землі. Це сьогодні одне з найболючіших питань для фермерів. Ми проти зняття мораторію на продаж землі, бо це може призвести до знищення малих фермерських господарств. Ми не готові будемо купити землю. Та й пайовики, з якими ми спілкуємося, продавати її не збираються. Фермери нашого району вже повністю обсялися якісно і в стилі строки. Адже ми звикли працювати на землі і щось змінювати у житті не хочемо. Це нас мотивує кожного року не спиняти аграрне колесо і виходити в поле, плекати врожай, вирощувати хліб».

Валерій Шеліган, голова ФГ «Швадронівське» Шишацького району: «Хотілось би вірити, що перспектива фермерського руху в нашій державі таки є, і великим агрохолдингам не вдасться у зв'язку з відкриттям ринку землі її всю скупити і витіснити дрібні господарства. Цього б так не хотілося! Я по суті не проти відкриття ринку землі. Але він має бути цивілізованим. Усю землю повинна скупити держава, а потім місцевим аграріям, бажаючим працювати на ній віддавати її в оренду. Тоді на землі дійсно працюватимуть українці, які надалі примножуватимуть славні хліборобські традиції нашого народу, дбатимуть, аби вона щедро родила ще й для прийдешніх поколінь».

Спілкувалася
Марина ДЕМЧЕНКО,
Євгенія ВАЛЬКО,
Село Полтавське

«НЕМАЄ ЗБУТУ? ПРИЙМАЙТЕ ГОСТЕЙ!» ВАЛЕРІЙ ПЕТРОВ ПРО ВИЖИВАННЯ В НОВИХ УМОВАХ

Свої акценти власник марки «V. Petrov» робить на якості і відповідальності перед споживачем, про що не раз заявляв і журналістам. Це і є, на його переконання, спосіб визволення бессарабського виробника з безнадійної фінансової трясовини. Сьогодні ми знову обговорили з Валерієм Петровичем деякі «больові точки» виноробної галузі. У її представників мало приводів для радості, проте «світло в кінці тунелю» видно, переконаний співрозмовник.

Снімок із семейного архива Петрових

Винороб Валерій Петров

Кор. - Підвищення Урядом індикативних цін (мінімальні роздрібні ціни) на іристе вино. Наскільки виправданий цей крок?

В. П. - Зрозуміло, що мінімальні ціни потрібні державі, щоб отримувати податок. Виникає питання: чому при цьому не встановлюють мінімальні ціни і на сировину для виробництва вина - виноград? З кілограма винограду можна отримати пляшку вина, а винзаводи скуповують сировину у виноробів за мізерною ціною - ті отримують по кілька гривень за кілограм. У магазині найменша ціна на пляшку доходить до сотні гривень! Якщо вже встановлювати мінімальні ціни, то тільки в парі «сировина - готовий продукт». Мені здається, тоді буде справедливий паритет цін.

Можна домовитися про те, щоб вартість винограду становила певний відсоток від ціни готового продукту: нехай вона буде дорівнює, скажімо, 10 - 20% від ціни пляшки вина. Це було б зручніше для всіх, і прибуток отримували б всі учасники, замість того щоб за безцінь віддавати плоди своєї праці.

Кор. - Можливо, мету введення індикативних цін бачать і в тому, щоб боротися з фальсифікатом. Однак великих ринкових «монстрів» подорожчанням навряд чи зупиниш: вони свої «напої» виробляють і будуть виробляти.

В. П. - Фальсифікат - злісний ворог виноградаря і винороба, і якщо ми дійсно хочемо захиститися від фальшивки, нам доведеться слідувати зовсім іншим курсом. Наприклад, в Європі працюють організації, які перевіряють якість алкоголю за різними показниками - зокрема, цим займається французький Національний інститут якості або Бюро вина в Молдові. Можна було б і в Україні за допо-

Все тільки від природи

могою подібних інстанцій влаштовувати перевірки вин. Що стоять на полицях магазинів і карати винних. Збанкрутує парочка торговців «бормотухою» - і інтерес до сумнівного «бізнесу» пропаде. Насправді боротьби з фальсифікатом у нас немає, зате є нездорова конкуренція. Результат вже видно в скороченні виноградних плантацій. До того ж, якщо дорожчають вина для бідних, це б'є по покупцям, а не по підробці.

Кор. - На тлі відсутності боротьби з фальсифікатом відбулося скасування ввізного мита на алкоголь в січні. Що це означає для виноробів?

В. П. - Це означає, що нам привезуть ще більше дешевого італійського алкоголю за ціною 15 - 20 центів за літр. «Лише в крайньому випадку вино зроблене з винограду» - ось девіз виробників дешевих напоїв. Ввозити в нашу країну будуть в першу чергу напої, напхані барвниками і іншими добавками, а не дорогі якісні вина. Наші перекупники все це куплять, наклеять ярлики «Італія» і продадуть вам 15-центову пляшку за сотню-півтори гривень. Несприятливе становище ускладнюється тим, що у нас немає культурного споживання вина: люди просто не розбираються в цьому продукті, а торговці швидко підсовують їм дешевий сурогат по недешевій ціні.

Ще нам не вистачає суворого розмежування вина і різних «напоїв». Повторю, що справжнє вино робиться тільки з винограду! «Медове вино» - не вино зовсім.

Кор. - А яка ситуація з акцизами?

В. П. - В кінці минулого року після спілкування з депутатами я був упевнений, що в Україні скасують, нарешті, акцизні марки на столові вина - ми говоримо про сухі, а не кріплені напої. Сам акциз невеликий, зате марка коштує 24 - 25 копійок, а з наклеюванням вона і в 30 копійок обійдеться. Пов'язана з марками бюрократизація комусь допомагає заробити, в той час як ми не можемо без зайвого клопоту і витрат торгувати столовим вином, як це роблять виробники в інших країнах. Є надія, що найближчим часом марки все-таки скасують.

Кор. - Труднощі сьогодні не тільки у виноробів ...

В. П. - Так, погані справи і з підтримкою виноградарів. Згадайте, як раніше субсидували виноградники: восени фермер садив свої плантації, пред'являв державі підтвердження від відповідної

комісії - і отримував відшкодування витрат на саджанці, стовпчики та інше. Потім придумали зменшити субсидію. Я пропонував нашим відповідальним особам: зменшіть краще площу субсидування посадки, але не урізати підтримку. Можна було б давати допомогу всього на 20 - 30 гектарів виноградника, а не на тисячу, але робити це так, щоб виноградар міг почати роботу з нуля. Я навіть написав відповідне звернення від імені Асоціації малих виноробів, тому що справа йде до того, щоб відлучити малога виноградаря від програми відшкодування витрат на посадку виноградників. І що ж? Сьогодні в уряді хочуть, щоб дрібні фермери брали кредит у банку (з відсотками), а потім отримували відшкодування. При цьому сплачений ними ПДВ компенсуватися не буде.

Кор. - Як живе сьогодні ваше підприємство?

В. П. - Моє фермерське господарство розташоване в селі Струмок, на кордоні Кілійського і Татарбунарського районів. Коли ми заклали 76 гектарів виноградника, а після трохи «охололи»: недоброякісні саджанці та інші малоприємні сюрпризи, властиві нашим соціально-економічним реаліям, стали причиною скорочення площі посадок до 50 гектарів. Коли ми тільки починали роботу, я уявляв собі своїх майбутніх покупців - молодих людей, яким після роботи захочеться відпочити за столом зі стравами місцевої кухні і келихом хорошого вина. І що ж? Молоді люди мільйонами втекли за кордон, і залишилися літні, які вибирають те, що подешевше. Ми вимушено скорочуємо площі виноградника.

Снімок із семейного архива

Дружня родина виноробів Петрових

Ще ми першими в Україні почали готувати «органічне» вино (вино, що отримується з винограду, який вирощувався природним шляхом, без застосування хімічних речовин і технологій, властивих традиційному промислового землеробству, - Ред.). Ми отримали відповідний сертифікат, вважаємо цей напрям роботи перспективним, однак знову переконуюся в тому, що наш масовий споживач, на жаль, не «дозрів» ще для подібних продуктів.

Кор. - Ми тільки що говорили про якість вин, якими заставлені полиці наших магазинів. Бессарабські фермери не раз скаржилися на те, що їхні продукти в супермаркетах не чекають ...

В. П. - Пробували ми запропонувати свої вина одній з мереж супермаркетів. «Давайте півмільйона за вхідний квиток», - була відповідь. Господарі іншої мережі побажали отримувати виручку 70% від вартості товару.

Як президент Асоціації малих виноробів, я не втомлююся рекомендувати своїм колегам приєднатися до бессараб-

Агротуристи у господарстві винороба Петрова

ському проекту «Дорога вина і смаку». Нехай виробники облаштовують туристичні «локації» (місця прийому гостей), запрошують відвідувачів і пропонують їм свої вина. Сам я минулого літа за півтора місяці підготувався і приймав відвідувачів. Першими моїми гостями були 42 податкових інспектора з Києва: профспілка організувала їм поїздку в Бессарабію. Ми розійшлися друзями.

Нагадаю, що одним з несподіваних наслідків пандемії коронавірусу стало різке скорочення поїздок за кордон, однак самотництво підходить не всім - багатьом хочеться відволіктися, випробувати по-

зитивні емоції. Я сподіваюся що туристичні поїздки по країні відновляться. Для власників дрібних господарств це зайвий привід задуматися над тим, щоб переорієнтуватися з торгових мереж з їх божевільними запитами на гастрономічний туризм. Я побував на всіх «виноградних» континентах і знаю, що багато виноробів спеціально займаються прийомом гостей, заробляючи на цьому. Людина, яка приїхала до вас відпочити, налаштована на приємне проведення часу, а не на економний похід в магазин - він залишить у вас хорошу суму, якщо ви запропонуєте якісні послуги, хороші вина і місцеві страви.

Зайве нагадувати про те, що ви зобов'язані забезпечити високу якість свого товару, адже в гості до шахрая двічі не придуть.

Всім нам пора зайнятися розвитком нашої Бессарабії і приймати гостей!

Валерій ЛАРЧЕНКО.

ДОРАДНИЦТВО ДЛЯ ФЕРМЕРІВ: ДЕРЖПІДТРИМКА-2021

Роман Корінець,
директор Національної асоціації
сільськогосподарських
дорадчих служб України

«Один час вирішальним чинником виробництва була земля, потім капітал ... Сьогодні вирішальний фактор - сама людина й її знання», - ці слова Папи Павла Іоанна II стосуються й фермерів. Держави світу дбають про те, щоб фермер був обізнаний, озброєний сучасними знаннями, навичками, створюючи для цього різноманітні системи консультування фермерів (дорадництва), як правило, державні чи квазідержавні, передбачають значні державні видатки для цього. А що в Україні?

Напрями держпідтримки-2021

Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств (постанова КМУ від 7 лютого 2018 р. № 106 (в редакції постанови КМУ від 21 квітня 2021 р. № 384) передбачено також надання державної фінансової підтримки фермерським господарствам для отримання ними дорадчих послуг.

У частині дорадництва фінансова підтримка надається одержувачам за такими напрямками:

- часткова компенсація витрат фермерським господарствам, пов'язаних з наданими сільськогосподарськими дорадчими послугами (крім новостворених);
- фінансова підтримка новостворених фермерських господарств для отримання сільськогосподарських дорадчих послуг.

Одразу ж звертаємо увагу на те, що новостворені фермерські господарства можуть розраховувати на додаткову державну підтримку в частині отримання дорадчих послуг. Це компенсація витрат фермерським господарствам. Тобто, фермер сплачує вартість дорадчих послуг (дорадчим службам чи дораднику), а держава після цього компенсує йому частину вартості таких послуг. Добре це чи погано – тема окремої розмови, тож розберемося в деталях кожного з напрямів такої підтримки фермерів.

Часткова компенсація витрат фермерським господарствам,

пов'язаних з наданими сільськогосподарськими дорадчими послугами (крім новостворених)

Фермерським господарствам потрібні різні послуги, оскільки діяльність такого господарства – це складний клубок відносин. Порядком передбачено, що фермери можуть отримати компенсацію за дорадчі послуги за такими напрямками: зоотехніка, ветеринарія, агрономія, оподаткування в сільському господарстві, бухгалтерський облік в сільському господарстві, управлінський облік, органічне виробництво, залучення фінансово-кредитних ресурсів, впровадження систем безпечності під час виробництва харчових продуктів і кормів для тварин, екологічне управління, зовнішньоекономічна діяльність.

Цей перелік є доволі широким і охоплює більшість аспектів діяльності фермерського господарства. Водночас, він є вичерпним. Тому закликаємо фермерів та дорадчі служби бути уважними при укладанні договору про надання дорадчих послуг: бодай один із цих напрямів має знайти відображення в такій угоді. Якщо цього не буде, то не буде й компенсації.

Увага! Договір про надання дорадчих послуг для отримання часткової компенсації фермер може укласти тільки з дорадчою службою, що є у Реєстрі сільськогосподарських дорадчих служб, який веде Мінагрополітики. Отже, перед укладанням договору, фермерам варто перевірити, чи включений потенційний надавач дорадчих послуг до такого Реєстру.

Не менш важливий аспект – розмір такої компенсації. Порядком передбачено: у розмірі 90 відсотків вартості, але не більше ніж 10000 гривень. Отже, держава компенсує фермерському господарству тільки частину вартості наданих йому дорадчих послуг, тобто, компенсація є частковою.

Як і кілька попередніх років, до механізму надання часткової компенсації залучені уповноважені банки. Тобто, такі банки, що підписали з Мінагрополітики Меморандум про загальні засади співробітництва.

Для отримання часткової компенсації фермер подає уповноваженому банку заявку та такі документи:

- копію статуту фермерського господарства (для юридичної особи) або копію договору (декларації) про створення сімейного фермерського господарства (для фермерських господарств, що створені без набуття статусу юридичної особи відповідно до статті 8-1 Закону України «Про фермерське господарство»), дійсну на дату подання заявки;
- копію фінансового документа, що підтверджує наявність чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній рік;
- копію сертифіката на право надання дорадчих послуг, виданого сільськогосподарським дорадчій службі, яка зареєстрована відповідно до Закону України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» та з якою укладено договір;
- копію договору про надання дорадчих послуг;
- копію акта про надання дорадчої послуги;
- копію платіжного доручення про оплату послуг згідно з договором.

Тут варто звернути увагу на те, що часткову компенсацію можуть отримати не тільки традиційні фермерські господарства - юридичні особи, а й сімейні фермерські господарства, що створені без набуття статусу юридичної особи

(«на базі» фізичної особи-підприємця). В цьому році це зроблено вперше!

Варто звернути увагу також на те, що фермерське господарство може подати банку як оригінали, так і належним чином засвідчені копії документів. Причому, або в електронній, або в паперовій формах. Складно сказати, якою буде надалі практика банків. Тому, перш, ніж подавати документи, варто було б уточнити форму подачі документів в обраному банку.

Слід пам'ятати, що документи для отримання часткової компенсації треба подати не пізніше 15 листопада поточного року.

Далі процес триває вже без участі фермера: задіяні уповноважені банки, Мінагрополітики, Державна податкова служба, Український державний фонд підтримки фермерських господарств. Він трішки триває у часі. І, насамкінець, уповноважений банк перераховує кошти на поточні рахунки фермерів та інформує про це Мінагрополітики.

Фінансова підтримка новостворених фермерських господарств для отримання сільськогосподарських дорадчих послуг

Варто звернути увагу на те, що новоствореними вважаються, відповідно до цього Порядку, ті господарства, що працюють не більше трьох років. Навіть, якщо вони здійснюють діяльність у тривалості населених пунктах.

Порядком передбачено, що новостворені фермерські господарства у період їх становлення (перші три роки після створення) можуть отримати фінансову підтримку на дорадчі послуги за напрямками:

- зоотехнія, ветеринарія, агрономія, оподаткування в сільському господарстві, бухгалтерський облік в сільському господарстві, управлінський облік, органічне виробництво, екологічне управління, залучення фінансово-кредитних ресурсів, диверсифікація сільськогосподарської діяльності.

На відміну від попереднього виду часткової компенсації тут відсутні послуги, щодо зовнішньоекономічної діяльності та впровадження систем безпечності під час виробництва харчових продуктів і кормів для тварин. Але зате додані послуги з диверсифікації сільськогосподарської діяльності. Тут є певна логіка: складно очікувати, що новостворене фермерське господарство відразу ж після створення займатиметься експортом власної продукції, а от пошук власного шляху через диверсифікацію діяльності – завдання актуальне. Хоча можна й поговорити на цю тему.

Часткову компенсацію вартості дорадчих послуг фермер може отримувати щорічно. А от фінансова підтримка новостворених фермерських господарств для отримання дорадчих послуг надається тільки один раз (!) у розмірі, що не перевищує 36000 гривень.

Умовою для отримання такої підтримки є попередньо укладений до кінця поточного бюджетного періоду договір про надання дорадчих послуг та акт/акти виконаних робіт.

Увага! Договір укладається між фермером та сільськогосподарською дорадчою службою або сільськогосподарським дорадником/експертом-дорадником (чого нема у випадку часткової компенсації за дорадчі послуги!), зареєстрованим у встановленому законодавством порядку суб'єктом підприємницької діяльності.

Таким чином, перед укладанням договору фермерам варто перевірити, чи включена юридична особа до Реєстру сільськогосподарських дорадчих служб, а фізична особа (дорадник/експерт-дорадник) до Реєстру сільськогосподарських дорадників та експертів дорадників, що також веде Мінагрополітики. А також чи є дорадник/експерт-дорадник суб'єктом підприємницької діяльності, тобто, фізичною особою-підприємцем.

Для отримання фінансової підтримки одержувач подає уповноваженому банку заявку та такі документи:

- копію статуту фермерського господарства (для юридичної особи) або копію договору (декларації) про створення сімейного фермерського господарства (для фермерських господарств, що створені без набуття статусу юридичної особи відповідно до статті 8 - 1 Закону України «Про фермерське господарство»), актуальну на дату подання заявки;
- копію фінансового документа, що підтверджує наявність чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній рік, а фермерське господарства, які зареєстровані в поточному році, - копію фінансового звіту або податкову декларацію платника податку за останній звітний період;
- копію сертифіката на право надання дорадчих послуг, виданого сільськогосподарським дорадчій службі, або кваліфікаційного свідоцтва сільськогосподарського дорадника/експерта-дорадника, які зареєстровані відповідно до Закону України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» та з якими укладено договір;
- копію договору про надання сільськогосподарських дорадчих послуг;
- акт/акти виконаних робіт.

Як і у випадку із частковою компенсацією, подаються оригінали або належним чином засвідчені копії документів в електронній або паперовій формі не пізніше 15 листопада поточного року.

Далі процес також триває без участі фермера. І, як результат, уповноважений банк перераховує кошти на поточні рахунки одержувачів та інформує про це Мінагрополітики.

Дорадництво: ризики держпідтримки 2021

Усе б було б добре, якби не декілька але...

Порядком передбачено, що:

- форми реєстрів одержувачів фінансової підтримки для отримання сільськогосподарських дорадчих послуг затверджуються Мінагрополітики.
- форми заявок для отримання фінансової підтримки затверджуються Мінагрополітики.

Процес затвердження цих документів ще триває. Нема документів – неможливо навіть розпочати процес.

З переліком уповноважених банків теж є проблема.

Процес формування відродженого Мінагрополітики трохи затягнувся, а процедури не відпрацьовані персоналом.

І ще дуже хочеться, щоб порядки, процедури держпідтримки були прогнозованими, простими і зрозумілими для як дорадника, так і для фермера, адже фермер та його знання - це вирішальний фактор сільськогосподарського виробництва більшості країн світу. Принаймні, так є у країнах ЄС, куди ми прагнемо вступити.

ПАРТНЕРСТВО – СТРАТЕГІЯ УСПІШНИХ ФЕРМЕРІВ

Людмила Шурковська, керівник БФ «Карпатський центр дорадництва»

«Яка може бути стратегія, коли в нас такі швидкості в змінах... Ви нам гроші, гранти організуйте» - часто говорять фермери під час навчання, які проводить БФ «Карпатський центр дорадництва», що працює на Закарпатті.

Державна підтримка, субсидії, гранти, кредити... Гроші - це важливо, безперечно. Та, якщо у господарства нема стратегії, то, як правило, складно очікувати на успіх.

Стратегія передбачає роботу «в довгу», роботу на перспективу. Найбільш популярна зараз маркетингова стратегія колаборації або по-іншому - партнерства, кооперації, яка передбачає, що вигоду

отримують всі учасники такого партнерства (принцип win-win).

Чи у багатьох фермерських господарствах є така стратегія? На жаль, ні. У силу різних причин - об'єктивних, суб'єктивних. Та часи змінюються... За останній рік 90% всіх запитів від фермерів до експертів нашої дорадчої служби - це запитина консультації щодо побудови партнерства, кооперації в різних сферах агробізнесу.

Успішні фермерські господарства часто наголошують на тому, що саме успішні партнери (постачальники, покупці продукції, банки, консультаційні та маркетингові компанії, грантові організації)

сприяли їхньому зростанню. Допомогли агробізнесу залишатися на ринку, масштабувати бізнес й ставати успішними. Прикладом орієнтованості на стратегічне партнерство у нашій області може бути діяльність фермерського господарства «Коник», що виробляє левову частку яблук та картоплі в області.

Як знайти «свого» партнера? Як правильно вибудовувати відносини?

Спільні цінності - це необхідна умова, існування якої дозволяє компаніям стати «своїми». Цінності компанії, особливо це стосується відносно невеликих господарств, це, в першу чергу, цінності їхніх власників, керівників. Якщо власник на перше місце ставить якість продукції, власну репутацію виробника, а не разовий заробіток, то цю повагу відчують покупці, які, з часом, проявляють лояльність - купують продукти цього господарства. Те ж саме відбувається при співпраці фермерів з іншими компаніями. Наприклад, з дорадчими службами: якщо фермер відчує нашу зацікавленість у системному зростанні його бізнесу, тоді нам працювати разом довго...

Які ж цінності в клієнтів? Це питання задають маркетологи кожної компанії.

А де потенційні партнери фермерських господарств можуть ознайомитися з їхніми цінностями?

Зазвичай це транслюється через комунікаційні майданчики господарства - сайти, сторінки у соціальних мережах, бренд, торгові марки, таргетовану рекламу... Великі агрокомпанії дуже добре розуміються на цьому.

Як не прикро про це говорити, але, поки що, тільки дуже незначна частина фермерських господарств має бодай сторінки у соціальних мережах. Тоді звідкіля потенційні партнери дізнаються про таке господарство, про його продукцію? Про сповідувані цінності? Про те, чи може воно стати «своїм» партнером?

У деяких випадках іноземні партнери або їх представництва в Україні перед

підписанням договору про співпрацю чи покупку продукції вимагають підтверджений звіт про відповідність комплаєнсу, що особливо актуально в прикордонного бізнесу.

Комплаєнс - це відповідність будь-яким внутрішнім або зовнішнім вимогам або нормам. Відповідність законам, правилам і стандартам у сфері комплаєнса зазвичай стосується таких питань, як дотримання належних стандартів поведінки на ринку, управління конфліктами інтересів, справедливе ставлення до клієнтів і забезпечення сумлінного підходу при консультуванні клієнтів. До сфери комплаєнса відносяться також специфічні питання, такі як:

- протидія легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму;
- розробка документів і процедур, що забезпечують відповідність діяльності компанії з чинним законодавством;
- захист інформаційних потоків, протидія шахрайству і корупції, встановлення етичних норм поведінки співробітників і т. д.

Розумію, що ще надто мало фермерських господарств «працюють на експорт», але мріють про таке чимало, тому треба починати готуватися до такої роботи.

У кожного партнера буде індивідуальний список вимог до партнерів для виконання тих, чи інших завдань бізнесу, проте цінності та комплаєнс - ключові, які дозволять працювати «в довгу».

Звичайно, хтось з фермерів може сказати: нам би вижити! Та, якщо думаємо про сталий розвиток, обійтися без партнерів у теперішньому швидкозмінному й висококонкурентному світі дуже складно. Практично неможливо. Результатом такої поведінки, як показує приклад успішних фермерів, стають прибутки, лояльність клієнтів, для яких хочеться виробляти все кращі й кращі продукти.

НА ЩО ВАРТО ЗВЕРНУТИ УВАГУ ПЕРЕД ПІДПИСАННЯМ ДОГОВОРУ?

Сторони договору

Уникайте сумнівних бізнес-зв'язків. Чи мають особи, що укладають угоду, право підпису? Чи є актуальними реквізити? Чи є ризик-фактори для співпраці (банкрутство, судові справи)?

Суми та платежі

Приховані платежі - основний фінансовий ризик договірної роботи. Звертайте увагу, щоб суми за договором відповідали попереднім домовленостям

Визначення типу та структури договору

Впевніться, що документ містить усі обов'язкові розділи та умови. Кожен тип договорів має особливу структуру. Окрім того, за бажанням сторони можуть включати нетипові положення.

Дати та терміни

Перевірте дати дії договору та інші терміни, що згадуються в тексті.

Актуальність законодавчих норм

Законодавство змінюється щодня. Перевірте чи ваш договір ґрунтується на актуальному законодавстві, враховує аналітику та судову практику?

Штрафні санкції

Перевірте штрафні санкції та неустойки, передбачені контрактом. Чи пропорційно вони вказані щодо сторін?

Незначущі слова та помилки нумерації

Уникайте невизначених слів, адже сторони можуть інтерпретувати їх по-різному. Переконайтеся, що в тексті немає посилань на неіснуючі пункти та помилки нумерації.

Додатки

Договір може описувати не весь перелік умов. Зверніть увагу на всі додаткові матеріали до угоди.

За інформацією: Ліга-закон

ПОЛТАВЧАНИ З ДРУЖНІМ ВІЗИТОМ ВІДВІДАЛИ ОДЕЩИНУ

Минулими вихідними, 17 - 18 липня, делегація Полтавського об'єднання фермерів і приватних землевласників імені В. Чміленка здійснила просвітницько-культурну поїздку на Одещину.

З метою обміну досвідом гості від-

відали два фермерських господарства, які займаються тваринництвом, овочівництвом і ягідництвом, видами діяльності, які, на жаль, зараз непопулярні в Україні, але дуже благородні.

Завітали до фермерського господар-

ства «Еколандія». Це унікальне господарство, спеціалізується на тваринництві й зеленому туризмі. Розводять корів, овець, мають чудовий екопарк, де є олені, страуси, кози, павліни, єноти, голуби, кролики і різні гризуни. Пропонують також послуги по бджолотерапії. Мають власний ресторан з конференц-залом, комплекс з басейном для відпочинку, дитячий центр, а також готель із номерами під землею. Туристи можуть не тільки чудово відпочити, але й продегустувати екологічно чисту продукцію й особисто взяти участь у догляді за тваринами. І цікаво, що мають лише 12 га землі в користуванні. Виробництво максимально автоматизується.

Опісля завітали на фермерське господарство "Пан-Білан". На території вирощуються різноманітні квіти, фрукти і ягоди (полуниця, голубіка, чорниця, малина тощо), овочі - більше 30 видів салатів, які постачаються в місцеві заклади громадського харчування та на ринки. Господарство провадить безперервний

виробничий процес, кожную добу вся земельна площа задіяна. Надзвичайно майстерно здійснюється точне землеробство, працює зрошення. Між перебуванням продукції на полі й потраплянням на стіл до кінцевого споживача, як правило, не проходить і доби. А головною соціальною цінністю господарства "Пан Білан" є створення робочих місць для місцевих громадян.

Полтавська делегація також відвідала одеські історичні й архітектурні пам'ятки, відчула місцевий колорит й культурні особливості.

Щира подяка була висловлена колективу Асоціації фермерів і приватних землевласників Одеської області, та особливо її керівнику Володимирі Варбанцю, за теплий прийом і вагомий внесок в єднання одеських і полтавських фермерів!

Гарного врожаю вам, сприятливої погоди і справедливих цін, шановні колеги!

Василь Бурлака,
голова Полтавського об'єднання,

ПРАВОВИК

ТЕЛ./ ФАКС ЮРИДИЧНОЇ
КОНСУЛЬТАЦІЙНОЇ ЛІНІЇ
098-228-48-19

ТЕМАТИЧНИЙ ДОДАТОК ДО ГАЗЕТИ "ВІСНИК ФЕРМЕР УКРАЇНИ"

ПРАВИЛА ДЛЯ ТИХ, ХТО ПОТРАПИВ У ДТП

Кількість легкових та комерційних автомобілів в Україні неухильно зростає і сьогодні, за різними оцінками, вже перевищує позначку у 9 - 10 млн. Водночас збільшується і кількість дорожньо-транспортних пригод. Не став винятком і нинішній рік. Згідно з даними Національної поліції України, впродовж перших чотирьох місяців було зареєстровано 55 791 ДТП, що на 10519 більше, ніж за відповідний період 2020 р. В аварії щодня в середньому потрапляли 465 автотранспортних засобів.

Київ тут виявився беззаперечним лідером: у столиці зафіксовано 13850 ДТП і це на 22,6% більше аналогічного показника минулого року. На Київщині за цей період сталося 5008 ДТП, на Одещині – 4766, на Дніпропетровщині – 4443, а на Харківщині – 3745.

Кількість ДТП з загиблими та/або травмованими особами сягнула 5988. І хоча цей показник на 11,9% виявився нижчим за відповідний період минулого року, він все-таки залишається значним: в середньому щодня відбувалося 50 аварій з важкими наслідками.

Найчастіше серед видів ДТП реєструються зіткнення автомобілів, наїзд на транспортний засіб, який стоїть на місці, наїзд на перешкоду, наїзд на пішохода та інші. А серед основних причин дорожньо-транспортних пригод Національна поліція називає перевищення безпечної швидкості руху, порушення правил маневрування, порушення правил проїзду перехрестя, недотримання безпечної дистанції, а також керування наземним транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння.

У Моторному (транспортному) страховому бюро України (МТСБУ) нагадують, що, згідно чинного законодавства, відшкодування збитків постраждалим в ДТП покладено на страхові компанії, з якими винуватець аварії уклав договір обов'язкового страхування відповідальності власника транспортного засобу. Поліс ОСЦПВ захищає інтереси всіх учасників дорожнього руху – водіїв та пасажирів, пішоходів, велосипедистів тощо. Завдяки автоцивіліці вони не залишаються сам на сам з отриманими проблемами, їх вирішення перебирають на себе професіонали – страхові компанії.

Вже 4 роки в Україні діє система прямого врегулювання збитків (ПВЗ), коли потерпілий

може звернутися й отримати страхове відшкодування або від страхової компанії винуватця ДТП, або від власного страховика. А вже потім обидві компанії проведуть між собою необхідні взаєморозрахунки.

За словами Генерального директора МТСБУ Володимира Шевченка, пряме врегулювання зручне та ефективне: «Воно діє за принципом «де придбав поліс, там отримуєш виплату». За такого підходу суттєво скорочуються терміни здійснення виплат, постраждалі економлять час і нерви, мають можливість обрати ту страхову компанію, до якості роботи якої мають довіру. Щоправда, пряме врегулювання працює поки що лише у випадку, якщо страхові компанії і винуватця і постраждалого входять до цієї системи, тому що вона є добровільною для страховиків».

Він також зауважив, що докладніша інформація про ПВЗ та умови, за яких ним можна скористатися, міститься на сайті МТСБУ.

Володимир Шевченко повідомив, що переважна більшість страховиків ОСЦПВ своєчасно та в повному обсязі виконує свої зобов'язання. Впродовж минулого року страхові компанії здійснили майже 150 тис. виплат постраждалим в ДТП на загальну суму більшу за 2,8 млрд. грн., за перший квартал цього року понад 40 тис. виплат на суму 822 млн. грн.

Однак трапляються випадки, коли компенсацію збитків постраждалим здійснює не страховик, а МТСБУ. Вони визначені в законі «Про ОСЦПВ» і включають такі ситуації: коли винуватець ДТП не має чинного полісу автоцивіліці, коли він зник з місця аварії і при цьому завдано шкоди життю та здоров'ю людей, коли дорожньо-транспортна пригода спричинена автівкою, якою заволоділи протиправно. Також до цього переліку відносяться і аварії, винуватцями яких стали водії пільгових категорій – інваліди першої групи та учасники бойових дій.

Володимир Шевченко роз'яснює, що в разі потрапляння в дорожньо-транспортну пригоду її учасникам слід дотримуватися простих правил.

Насамперед, якщо внаслідок аварії є травмовані люди, необхідно викликати швидку та поліцію й надати необхідну першу допомогу.

Учасники ДТП мають обмінятися особи-

стими даними, вказати адресу проживання та надати інформацію щодо чинних полісів ОСЦПВ. Залежно від обставин ДТП та при збитках до 50 тис. грн. його учасники можуть обійтися лише складанням європротоколу і не викликати патрульну поліцію для оформлення дорожньо-транспортної пригоди, не наражатися на необхідність ходити до суду та сплачувати штраф.

Протягом трьох днів кожен учасник аварії зобов'язаний повідомити свою страхову компанію про факт настання ДТП. Якщо в ДТП потрапив велосипедист чи пішохід, і, відповідно, він не має полісу ОСЦПВ (оскільки ОСЦПВ – це страхування відповідальності власника автотранспортного засобу), тоді він повідомляє про аварію страхову компанію винуватця та звертається до неї за відшкодуванням.

У період 30 днів постраждалий має надати страховику письмову заяву про страхове відшкодування та підкріпити її наступними документами:

- довідкою патрульної поліції про фіксацію ДТП або європротоколом;
- паспортом заявника;
- документом, що підтверджує право власності на пошкоджене майно на день вчинення ДТП;
- документом, що підтверджує право заявника на отримання страхового відшкодування (довіреність, договір оренди, свідоцтво про право на спадщину);
- довідкою про присвоєння ідентифікаційного номера платника податків (якщо заявник – фізична особа);
- документами, що засвідчують витрати на лікування, терміни перебування на лікарняному, інвалідність тощо у випадку, коли шкоди заподіяно здоров'ю людини. Якщо лікування ще триває і повний обсяг витрат на нього не відомий, необхідні документи можна додати пізніше;
- відомостями про банківські реквізити заявника.

Іноді автовласники, транспортні засоби яких постраждали в ДТП, припускаються помилки і беруться за їхній терміновий ремонт, не узгодивши свої дії зі страховою компанією, яка здійснюватиме відшкодування. Однак цього робити не можна. Страховик має огля-

нути постраждалий автомобіль впродовж 10 робочих днів після отримання ним письмового повідомлення про настання ДТП.

«Якщо страхова компанія не вклалася з оглядом пошкодження у цей термін – постраждалий має право ремонтувати автівку. Проте радимо перед цим або викликати незалежного експерта за власний кошт (страхова компанія потім відшкодує оплату його роботи), або в інший спосіб документально зафіксувати пошкодження. Наприклад, отримати акт огляду з СТО», – поінформував Володимир Шевченко.

Більшість автовласників, що потрапили в ДТП, хвилює питання, як швидко вони отримають виплату та зможуть відремонтувати автівку чи компенсувати витрати на лікування. Згідно із законом «Про ОСЦПВ», страхова компанія має розрахуватися з потерпілим впродовж 90 днів: «Важливий момент – термін починає відраховуватися не з дати ДТП, а з дати надання страховику заяви та всіх необхідних документів. Строк може перевищити 90 днів, якщо, наприклад, триває кримінальне або судове провадження для визначення винуватця ДТП. Тоді необхідно дочекатися рішення суду», – роз'яснює Володимир Шевченко.

Як показує практика, зазвичай страховики вкладаються у відведений законом термін. І часто навіть роблять виплати швидше. За інформацією МТСБУ, середній термін врегулювання страхових вимог у першому кварталі 2021 р. склав 82 дні з моменту ДТП. В системі прямого врегулювання збитків він виявився значно меншим – 40 днів, 3/4 всіх виплат здійснюється в строк до 90 днів з дати аварії.

«Кожен автовласник повинен знати не лише правила дорожнього руху, але й правила поведінки в разі ДТП. Причому знати їх ще до того, як вперше сісти за кермо. Це допоможе правильно діяти в критичній ситуації. Але варто знати й третє правило: якщо водій став учасником аварії і надто схвилюваний, щоб пригадати, що йому робити в такому випадку, варто просто зателефонувати своєму страховику або до контакт-центру МТСБУ і попросити про допомогу», – наголосив Володимир Шевченко.

*Михайло ВЕРНИГОРА,
Національний прес-клуб
«Українська перспектива»*

ВІДПУСТКА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТА УЧАСТІ В ЗМАГАННЯХ

Роз'яснення норм законодавства про працю з питання іншого виду відпустки, що необхідно знати кожному, щодо відпустки для підготовки та участі в змаганнях.

Відповідно до ст.77-1 КЗпП України відпустка для підготовки та участі в змаганнях

надається працівникам, які беруть участь у всеукраїнських та міжнародних спортивних змаганнях.

Тривалість, порядок, умови надання та оплати відпусток для підготовки та участі в змаганнях встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до ст.16-1 Закону України «Про відпустки» відпустка для підготовки та участі в змаганнях надається працівникам, які беруть участь у всеукраїнських та міжнародних спортивних змаганнях.

Порядок оплати відпусток визначено вимогами ст.21 Закону України «Про відпустки», тобто заробітна плата працівникам за час відпустки виплачується не пізніше ніж за три дні до її початку.

Порядок обчислення заробітної плати працівникам за час щорічної відпустки, додаткових відпусток у зв'язку з навчанням, творчої відпустки, відпустки у зв'язку з усиновленням дитини, відпустки для підготовки та участі в змаганнях, додаткової відпустки працівникам, які мають дітей або повнолітню дитину – особу з інвалідністю з дитинства

підгрупи А І групи та компенсації за невикористані відпустки, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 №565 «Про затвердження Порядку надання та оплати відпусток для підготовки та участі у всеукраїнських і міжнародних спортивних змаганнях» відпустки надаються на підставі заяви працівника та листа-виклику на відповідні спортивні змагання, який готується Міністерством молоді та спорту України.

Для отримання відпустки для підготовки та участі в змаганнях працівнику необхідно надати до відділу персоналу підприємства заяву про надання відпустки, долучити лист-виклик із зазначенням прізвищ учасників, які залучаються для участі в змаганнях, лист Міністерства молоді та спорту України, який організовує змагання.

Такі відпустки надаються тривалістю не більш як 40 календарних днів на рік. Тривалість відпустки включає час, необхідний для проїзду до місця проведення спортивних змагань та повернення.

Тривалість відпустки зазначається в листі-виклику на відповідні спортивні змагання. Відпустки можуть надаватися частинами, про що зазначається в даному листі-виклику.

На час перебування у відпустках за працівниками зберігається місце роботи, посада. В листі Міністерства соціальної політики України від 13.09.2011 р. №763/13/84-11 зазначається як здійснювати оплату відпусток для участі в змаганнях. Пунктом 7 вищезазначеного Порядку №565 визначено, що оплата цих відпусток здійснюється за рахунок коштів підприємств, установ та організацій, призначених на оплату праці, або коштів фізичної особи, в якій працюють за трудовим договором працівники.

При виконанні зазначених умов роботодавець зобов'язаний надати відпустку працівнику для підготовки та участі в змаганнях.

*Вікторія Канінус,
Головний державний інспектор відділу з питань додержання законодавства про працю у Дніпровському регіоні ГУ Держпраці у Дніпропетровській області*

Газета "Вісник Фермер України"
реєстраційне свідоцтво:
КВ 5260 від 03.07.2001 року.
Видається з 1999 року
Передплатний індекс - 21591
Засновники:
АФЗУ, Укрдержфонд та
ТОВ "Експо-центр Господар"
Видаєць -
ТОВ "ГОСПОДАР ЕЦ"

Директор Михайло Данкевич
Сайт: www.farmer-ukr.com
Верстка ФОП Рожнецька І. М.
Журналіст Володимир Ярошенко
Адреса редакції:
м. Київ, вул. Іоанна Павла II,
буд. 21, оф.415
ТОВ "ГОСПОДАР ЕЦ"
Телефон редакції:
(044) 501 - 78-23

Головний редактор ВФУ
Михайло Данкевич
(050)-391-94-72
E-mail: farmexpro@ukr.net
Відділ реклами та
розповсюдження газети:
(044) 501-78-23, (050)-391-94-72
(067)-348-10-35
E-mail: reklamavfu@gmail.com
farmexporekl@ukr.net

Редакційна рада:
Президент ССОКУ
Іван Томич
Генеральний директор ССОКУ
Василь Кононенко
Керівник інформаційно-консультативного центру АФЗУ
Олег Кирицький
Юрист АФЗУ
Василь Горбачов

Друк: ТОВ "Мега-Поліграф"
04073, м. Київ, вул. Марка вовчка,
12/14
Тел. 044-451-86-70
Підписано до друку - .07.2021
Віддруковано - .07.2021
Віповідальність за зміст рекламних оголошень несе рекламодавець.
Наклад - 8 000 примірників.
Замовлення №

АРТЕРІАЛЬНИЙ ТИСК: ВІКОВІ НОРМИ І ВСЕ ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ

З фізіологічної точки зору артеріальний тиск (АТ) — це сила, з якою кров тисне на судинні стінки. Більш правильна назва — кров'яний тиск, оскільки кров тисне як на артеріальні, так і на венозні судини.

Вимірювання показників тиску з допомогою спеціальних приладів можливо тільки у великих судинах, які знаходяться в близькості до шкіри — це саме артерії, тому і показники тиску частіше називають артеріальними.

АТ залежить, в першу чергу, - від сили і швидкості серцевих скорочень і об'єму крові, що цей орган може прокачати за 1 хвилину. Значення мають також властивості самої крові і опір судинних стінок.

Ненормальним артеріальним тиском пояснюють і поганий настрій, безсоння, зниження працездатності.

Норма за віком артеріального тиску людини — показник стабільної роботи серця, судин, ендокринної системи та вегетативної нервової системи. Верхній тиск називається систолічним, нижній — діастолічним. Показники вимірюються в міліметрах ртутного стовпа і пишуться через дріб.

Верхня величина тиску відповідальна за силу, з якою кров надходить із серця в артерії, нижня — відповідає за тонус судин.

Тонус забезпечує гладка судинна мускулатура: її функціональність регулюється речовиною, яка іменується «ренін». Дане з'єднання виробляється в нирках, тому нижній тиск іноді називають «нирковим».

Норма для тиску людини за віком — поняття суто загальне і малоінформативне для конкретних клінічних ситуацій. У підручниках по фізіології людини в якості показників норми найчастіше фігурують цифри 120/80 мм рт. ст. Це показники тиску в стані спокою у людини середніх років (20 - 40). Немає поняття вікової норми АТ у дорослих.

У здорових людей в будь-якому віці тиск не повинен переступати поріг в 140 на 90 мм рт.ст. Нормальні показники АТ — 130 на 80 мм. рт.ст. Оптимальні цифри «як у космонавта» — 120 на 70.

Але потрібно пам'ятати, що це всього лише усереднені клінічні показники. Так як у різних людей є свої фізіологічні особливості, то коливання рівня артеріального тиску у різних людей можуть відрізнятися.

Деякі десятиліття тому для віку від 40 до 60 нормою вважалося тиск 140/90. Відповідно для людей старше 60 показники зростали до 150/90. Проте з 1999 року ВООЗ спростовує теорію про нормальність підвищення тиску з віком і оптимальними показниками для всіх віків пропонує вважати 130 - 110/70 - 80 мм рт. ст.

Норма за віком артеріального тиску людини в 16 - 20 років допускає знижене значення верхнього і нижнього показників і може становити в спокої 100/70 мм рт. ст.

Симптоми високого тиску

- Запаморочення або різкий головний біль;
- Задишка, набряклість, болі в серці.
- Потемніння в очах, прискорене серцебиття, шум у вухах;
- Нудота, блювання, почервоніння грудей та обличчя.

Ознаки гіпертонії та гіпотонії

Будь-які відхилення від середньої норми кров'яного тиску дуже небезпечні для здоров'я. Саме тому за рівнем свого артеріального тиску потрібно постійно стежити. Погане самопочуття, головний біль — це привід виміряти свій артеріальний тиск. Перевищення норми артеріального тиску називають гіпертонією або гіпертонічною хворобою людини. Знижений артеріальний тиск називають гіпотонією.

Важливо! Майте на увазі, що різниця між систолічним і діастолічним артеріальним тиском в нормі повинна становити 30 - 60 мм рт. ст.

Як можна терміново знизити артеріальний тиск

1. Для початку, а це найголовніше, вам необхідно розслабитися, спробуйте трохи затримати своє дихання, робити це необхідно на видиху за 8 - 10 секунд, робіть це протягом 3 хвилин. Здається, що це не допоможе, але насправді такий нескладний прийом допоможе вам скинути приблизно 20 - 30 одиниць тиску. Спробуйте знову виміряти свій артеріальний тиск.

2. Можна вдатися до народних методів, наприклад, скористайтесь яблучним оцтом. Розведіть його водою, після цього прикладайте до ступень ніг серветки, змочені рясно в оцті, тримайте такий компрес протягом десяти хвилин. Таким способом ви зможете зменшити свій тиск приблизно на 40 одиниць.

3. Для того щоб знизити тиск скористайтесь простою холодною водою. Потримайте руки до передпліччя під струменем проточної холодної води, обмийте обличчя також холодною водою, водою змочіть бавовняну серветку і прикладіть її до щитовидної залози, також те ж саме зробіть і з сонячним сплетінням. Є ще один варіант — налити холодну воду в таз, відпустити в таз ноги по щиколотки і потримати їх там протягом однієї хвилини.

4. Для того, щоб моментально знизити тиск в домашніх умовах, приготуйте специфічний склад, який допомагає особливо гіпертонікам. Приготуйте його і носіть завжди з собою.

Для приготування вам будуть потрібні деякі аптечні настоянки, такі як валеріана, глід, кропива собача та валокордин. Все досить просто, вам потрібно злити вміст в одну пляшечку, яку необхідно носити завжди з собою. Як тільки у вас раптово підвищиться артеріальний тиск, то просто візьміть одну чайну ложку приготованого вами напою, але пам'ятайте про те, що перед застосуванням його необхідно розвести в 50 мл звичайної води.

5. Дуже швидко можна знизити тиск за допомогою спиртової настоянки календули. Просто пийте її по 25 - 35 крапель тричі на день, вона швидко прибере всі головні болі, поліпшить ваш сон і підвищить вашу працездатність. Вкрай корисно пити певну суміш з овочів. Для цього вам необхідно змішати одну склянку бурякового соку, один стакан морквяного соку, півсклянки журавлинного соку. Додайте в цю суміш 250 грам меду і 110 грам горілки. Всю цю суміш ретельно перемішайте. Приймати такий засіб необхідно по одній столовій ложці три рази на день, приймайте строго до їжі за годину.

6. Також можна короткостроково знизити тиск в домашніх умовах. Одним з найбільш доступних і простих способів

це самомасаж шиї, комірцевої зони, передньої поверхні грудної клітки, голови, живота, для цього використовуйте розтирання, розминання і погладження. Масаж на голові робіть від потилиці до тім'я, після продовжуйте масажувати скроневу область і лоб, продовжуйте масаж протягом не менше п'ятнадцяти хвилин. Також можна масажувати лопатки і надпліччя, після такого самомасажу необхідно полежати в спокійному стані протягом 45 хвилин.

7. Якщо ви відчуваєте, що тиск починає значно підвищуватися, слід лягти на ліжко, при цьому впершись обличчям вниз в подушку. Далі попросіть кого-небудь із рідних принести вам два шматочки льоду, і прикладіть їх до шийного хребця з обох сторін. Тримати лід слід до його повного танення. Потім це місце потрібно нанести невелику кількість олії (підійде будь-яке масло), ретельно розтерти. Дану процедуру не рекомендують проводити частіше, ніж 1 раз на 3 дні. Результат буде миттєвим — тиск вмиє почне спадати.

Вибираємо вимірювач тиску

Тонometr механічний.

Складається з помпи (груші) для накачування повітря, манжети, манометра (циферблата) зі стрілкою, на якому можна побачити дані вимірювань артеріального тиску, а також фонендоскопу, завдяки якому прослуховується момент фіксації верхнього тиску (систолічного) і нижнього (діастолічного), а також є можливість більш точно поспостерігати за частотою пульсу. Якщо говорити про те, який тонометр найточніший, в порівнянні з іншими аналогами, то це, без сумніву, механічний, так як його свідчення не залежать від слабкості пульсу і наявності аритмії. Саме тому, щоб уникнути похибок, він до цих пір, активно використовується лікарями, незважаючи на те, що вже давно існують більш зручні електронні апарати останнього покоління. Цей вид тонометра вважається сталомом в методах вимірювання артеріального тиску і за його показниками зв'язують показання інших модифікацій.

Недоліки:

- необхідно навчитися правильно користуватися приладом, що потребує від людини деяких знань і навичок;
- потрібно мати хороший слух і зір;
- він буває не дуже зручний в експлуатації в домашніх умовах.

Тонometr електронний.

У порівнянні з механічною моделлю, більш простий і зручний в користуванні, хоча і менш точний. Складається з манжети і електронного дисплея, на який виводяться дані вимірювання. У напівавтоматичних апаратів є груша - нагнітач повітря, як і в механічних пристроях.

Електронні апарати діляться на кілька типів - напівавтоматичні тонометри і автоматичні.

Тонometr напівавтомат.

У такому приладі повітря в манжету нагнітається вручну грушею - нагнітачем, а результати вимірювань можна побачити на електронному екрані з кнопковим управлінням.

Недоліки: дуже літні і ослаблені люди можуть мати труднощі з накачуванням повітря в манжету за допомогою груші.

Тонometr автоматичний.

Це моделі самі вдосконалені, що мають масу додаткових опцій. В таких приладах після того, як манжета одягнута на область плеча, весь процес вимірювання тиску відбувається в автоматичному режимі, в тому числі і закачування повітря. Тому, можна сміливо стверджувати, що це найкращий тонометр, серед інших, в плані зручності і комфорту в експлуатації, для людей будь-якого віку, в тому числі і для тих, хто фізично ослаблений.

Недоліки:

- прилад дуже делікатний, що зобов'язує користуватися ним особливо уважно і дбайливо;
- щоб отримати максимально точні результати вимірювань, необхідно ретельно дотримуватися всіх правил користування пристроєм. Зокрема, неправильне розташування тіла, руки з манжетою, розмови, руху і навіть схрещені ноги, можуть вплинути на показники артеріального тиску;
- його вартість трохи вище, ніж у апаратів з механічним, або напівавтоматичним способом роботи. Але, з огляду на те, що такий прилад точний і комфортний, він цілком виправдовує витрачені кошти на його придбання.

На закінчення, можна зупинитися ще на кількох моментах. Користувачі не повинні забувати про те, що кожен апарат для вимірювання артеріального тиску повинен проходити перевірку раз на рік, навіть в тому випадку, якщо їм не користувалися.

З огляду на обстановку в світі, що склалася з частотою і тяжкістю захворювань серцево - судинної системи, такий пристрій, як тонометр, повинен бути присутнім абсолютно в кожному будинку, як зараз перебуває термометр.

Будьте здорові і бережіть себе, не відмахуйтеся навіть від невеликих змін в стані свого організму, приділяйте йому своєчасну увагу і він віддячить Вас хорошим самопочуттям і райдужним настроєм.

Придбати тонометр можливо через інтернет-магазин за посиланням:

<https://med-magazin.ua/>

AGRO

АГРОПРОМИСЛОВА ВИСТАВКА

VINNYTSIA

7-9 вересня 2021

АЕРОПОРТ ВІННИЦЯ

За підтримки:

ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Партнери:

АМАКО ТЕХНОТОРГ

Тел.: +380 (44) 529 11 45
agroexpo.vn.ua

ТЕХНО ВАГИ ЗАВОД ВАГ І ДОЗАТОРІВ „ТЕХНОВАГИ”
м. Львів, вул. Надійна, 3

Більше 18 років на ринку
Власний сучасний завод
Більше 200 працівників
Експорт у 15 країн, в т.ч.
Німеччина, США, Нідерланди.

ВАГИ:

АВТОМОБІЛЬНІ*ВАГОННІ*ПРОМИСЛОВІ* ЛАБОРАТОРНІ
ДОЗАТОРИ, ФАСУВАЛЬНІ МАШИНИ та ЛІНІЇ
КОМПЕНСАЦІЯ АПК - 25 % вартості

www.waga.com.ua
(032) 245-19-19; (050) 245-19-19; (067) 246-19-19

**АДВОКАТСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ
«ААА ПРАВОЗАХИСТ»**

тел. +380 672 333 809

Кримінальне, адміністративне,
господарське та земельне право

РАДІОСТАНЦІЇ СВ-ДІАПАЗОНУ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСТВОМ

Кому з господарів фермерського господарства чи керівників сільськогосподарського підприємства, особливо якщо об'єкти господарювання знаходяться на великій відстані один від одного, не знайома ситуація коли відсутній зв'язок між ними, чи комбайни працюють у полі де не має покриття стільникового зв'язку. І коли відпрацьований механізм зупиняється через зламану деталь якогось агрегату, а повідомити про це на «базу» не має можливості бо не має «покриття» - от тоді згадуєш про таку просту, деки забуту річ, як радіостанції СВ - діапазону. Ну, майже такі, які колись встановлювалися на «бобіку» голови колгоспу!

Але сьогодні - це «мерседес» в порівнянні з «жигулями». Це сучасні, далекобійні, з різними «наворотами» радіостанції, як стаціонарні, так і переносні, та ті, що встановлюються на автомобілях та сільськогосподарській техніці.

До того ж - ніяких абонентських плат, ніяких відключень в найвідповідальніший момент (бухгалтери інколи забувають проплатити рахунки компаніям стільникового зв'язку), ніяких дзвінків відпочиваючому після зміни трактористу на його особистий телефон - СВ радіостанція встановлюється в кабіні трактора, комбайна чи машини і завжди знаходиться в увімкненому стані.

А про аварійні ситуації глобального масштабу годі й говорити. Та що там глобального - блискавицею вивело з ладу сотову станцію - і все село без зв'язку. Тільки не ви! Для прикладу розповімо про характеристики деякий

MIDLAND M-10

Радіостанція MIDLAND M-10 - модель з лінійки оновлених, сучасних, мультимедійних СВ-радіостанцій. Вбудований фільтр NB (Noise Blanking System) забезпечить усунення перешкод (наведень) від бортової електромережі автомобіля, а автоматичний вбудований фільтр ANL (Automatic Noise Limiter) захистить від небажаних перешкод в переповненому

етері. Рідко кристалічний дисплей (технологія White Bright Light™) з ненав'язливим підсвічуванням добре читабельний вдень і не відволікає користувача вночі. Новий оригінальний металевий корпус з перемикачем AM/FM діапазонів, на додаток до стандартних елементів управління, має на передній панелі 2-Pin роз'єм, що дозволяє підключати як традиційні аксесуари Midland, так і нові аксесуари Bluetooth WA для спілкування в режимі «hands free». USB-роз'єм робить M-10 зручним джерелом живлення (5V 1,5A) для заряджання мобільних пристроїв (смартфони, планшети, Мікрофон DUAL MIKE). Потужність передавача радіостанції змінна, 4 або 8 Вт.

ALAN 42DS

Портативний трансивер СВ «par excellence», ALAN 42 DS, з новими електронними компонентами забезпечує уні-

кальний звуковий ефект. Він оснащений цифровим шумопоглиначем, фільтрами ANL та системою шумозаглушення, яка усуває всі неприємні шуми, спричинені джерелами за межами автотракторної техніки.

Серед різноманітних функцій, якими він обладнаний, необхідно відзначити функцію EMG для негайного вибору аварійного каналу, вибір великої та низької потужності (4 Вт/1 Вт), функції SCAN та Dual Watch.

MIDLAND 88

MIDLAND 88 є найбільш універсальним СВ-радіо: сумісний з усіма стандартними розмірами під радіобладнання DIN.

Це ваш незамінний супутник: на комбайнах, тракторах, в автомобілях та на іншій сільгосптехніці. Ви можете поставити його на приладову панель і закріпити на лобовому склі за допомогою присоски.

Великий різнокольоровий TFT-дисплей, фільтр для усунення небажаних шумів, універсальне живлення (12/24 В),

захист від невідповідності ланцюга антени - що ще потрібно для високосумісного M88?

Всі аксесуари, що входять до комплекту, можна повісити на лобове скло або розмістити на приладовій панелі.

M88 є багатосмуговим, FM та AM діапазонів, тому придатний для зв'язку також за межами національних кордонів, адаптуючись до європейських частот.

M88 має багато функцій: постійно тримає 2 канали під контролем,

Roger Beep (звуковий сигнал для закриття зв'язку), багаторівневий

цифровий шумопоглинач та шумопоглинач фонового шуму, фільтри для видалення певних частот.

MIDLAND 88 має потужність 8 Вт в AM діапазоні та 15 Вт в FM діапазоні, 400 СВ каналів, 340 каналів любительського діапазону (28.000 - 29.695 МГц), режим VFO (24.715/30.105 МГц), CTCSS, активацію тонів DCS

Отримати додаткову інформацію та придбати прилади можливо в ПП «СВІТАХО».

ПП «СВІТАХО», м. Рівне.

Тел.: +380673612531

Ел. пошта: cbradio@taho.com.ua

Інтернет сайт: www.taho.com.ua